

DOMOLJUB

Izstaja vsak četrtek. Cena mu je 3 K na leto. (Za Nemčijo 4 K, za Ameriko in druge tuje države 6 K.) — Posamezne številke so prodajne po 10 vinarjev.

Slovenskemu ljudstvu v pouk in zabavo.

Spiši in dopisi se pošiljajo: Uredništvu „Domoljuba“, Ljubljana, Kopitarjeva ulica. Naročnina, reklamacije in inserati pa: Upravištvu „Domoljuba“, Ljubljana, Kopitarjeva ulica.

Štev. 52.

V Ljubljani, dne 27. decembra 1917.

Leto XXX.

XXX.

Z današnjo številko zaključuje »Domoljub« svoj trideseti letnik. S ponosom se lahko oziramo nazaj na tri desetletja plemenitega, prosvetnega in apostolskega dela, ki ga je vztrajno in z vso vmeno izvrševal »Domoljub« v vrstah slovenskega ljudstva po domovini, pa tudi po vseh daljnih krajih, kjerkoli si iščejo marljivi Slovenci vsakdanjega kruha. — Ob tem jubileju nam bodi prva dolžnost, da se s hvaležnostjo spominjamo vseh odličnih in trudaljubivih mož, ki so s svojim bogatim znanjem, s spretnim peresom, krepko voljo in izredno nesebičnostjo pripomogli, da se je naš list povzpел do tako častne veljave in splošne priljubljenosti. Omenjamo pred vsem njega ustanovitelja, duhovnega očeta ter večletnega urednika prelata Kalana, dalje bivšega urednika L. Smolnikarja, ki se je leta in leta z vsem ognjem žrtvoval za prospeh »Domoljuba«. Pozabiti ne smemo umrlega dr. J. E. Kreka, ki je celo desetletje skoraj izključno zalagal list z aktualnimi in užigajočimi članki politične, socialne, gospodarske in organizatorične vsebine. Hvala smo dolžni sedanjim odličnim sotrudnikom: msgr. dr. A. Ušeničniku, župniku A. Oblaku ter vsem, ki so radevolje podpirali in še podpirajo list z dopisi, s poročili, s priporočbo in agitacijo.

»Domoljub« bo ostal tudi v bodoče zvest prijatelj slovenskemu ljudstvu. Branil in utrjeval bo versko prepričanje med njim. Saj na tem temelju stoji sreča, edinost in moč Slovencev. Na tem temelju bomo ostali tudi zvesti in zavedni narodnjaki, boreči se za pravice, ki nam gredo po božjih in človeških postavah.

Ena prvih nalog, ki je bila »Domoljubu« že doslej vodilna, je gospodarska okrepitev slovenskega ratarja. V vseh teh vprašanjih bo »Domoljub« tudi zanaprej

svojim naročnikom in bralcem svetovalec in pomočnik.

Z zaupanjem na božjo pomoč se bomo veseli lotili dela. Sicer so časi sila resni in tudi žalostni. Vsled težkih vojnih bremen, vsled nezadostne prehrane in raznih drugih vzrokov se je vseh slojev, zlasti še meščanskih, polotila neka nervoznost in razdražljivost. V bojni metež so se zapletli tudi nekdanji prijatelji in sobojvniki v naših katoliških vrstah. Vendar upamo, da se bo z božjo pomočjo iz teh zamotanih razmer polagoma našel izhod. Strasti se bodo po treznem premisleku pomirile in vse bo prevzelo spoznanje, da moramo biti edini, če nočemo, da se bodo veselili na našo škodo samo naši nasprotniki. Ko bomo mirno vse presodili, bomo tudi spoznali, da smo že edini v tem, kar je prvo. Vsi nočemo, da ostani naše pošteno ljudstvo katoliško. Vsi terjamo, da mu bodi pravica: svoboden bodi naš narod na svoji zemlji! Kaj nas je ločilo? Nesporazumljenja, osebnosti, slabosti, napake. Smo pač ljudje. A ker smo tudi kristjani, si moramo kaj dopovedati, se moramo tudi premagati, se moramo otresti malenkostnih ozirorov, moramo popraviti, kar smo napačno ukrenili. Zakaj bi bilo to nemogoče? Ko gre za srečo in prihodnost vsega našega ljudstva, pa bi bilo kaj nemogoče?

»Domoljub« bo z vsemi silami delal na to, da se vrne zopet tista lepa in močna edinost, ki so nas zanjo zavidali vsi drugi avstrijski narodi! Slovenski katoliški shodi, ti so neporušni temelj našega edinstva. Dokler nas družijo načela naših katoliških shodov, dotlej je vsak razdor samo vnanji in treba je le blaže volje, da se popravi. Če ne bomo sedaj več v teh načelih edini, tedaj — gorje nam!

In na to ne bi smeli pozabiti! Združeni s svojim škofom, zahtevamo sedaj polni navdušenja pravico in svobodo našemu narodu. Morda kmalu pride čas, ko bo nas klical škofov glas: na boj zoper li-

beralizem! Liberalizem je bil pred vojske najhujši sovražnik katoliške Avstrije. Meč vojsko se je potuhnil, a ni omagal, temuž le zbira moči, da plane po vojski z vsem črnim sovraštvom zoper katoliško Cerkev. Morda bo tudi v naši ožji domovini navo-vo zadivjal boj. Zato se moramo pripravljati, da bomo tudi takrat združeni s škofom edini in močni!

Že sedaj, ko še tega boja ni, se varujmo liberalnih listov! V tem oziru ne smemo poznati nobenega sporazuma. »Domoljub« je to oznanjal in bo oznanjal, ker je silno važno. Škof Ketteler je rekel: »Če bi čital liberalne liste, bi sam postal liberal.« Ako bi se kdaj dodala cerkvenim zapovedim še katera nova, bi bila potrebna ta-le: »Ne čitaj ne slabih časopisov, ne slabih knjig!« Ta zapoved je sicer zapopadana v prvi oziroma šesti zapovedi božji, a treba bi jo še posebej razglasiti, ko vidimo, kako nekateri krščanski ljudje vsevpred in z veseljem segajo po liberalnih časopisih.

Da se je naše ljudstvo povzpelo do tolike izobrazbe, olike, zavednosti, pa da je ohranilo pošteno ime in lepo življenje, je med drugim pripisovati našemu dobremu časopisju. Naj bi tako ostalo! Ali smemo upati, da bomo iz sedanjih domačih homatiij izšli okrepljeni za novo delo v prospeh ljubljeneega slovenskega ljudstva?

Nemška bolezen.

Po nekaterih krajih na Gorenjskem, zlasti okoli Kranja, se je naše ženstvo (dekleta, pa tudi nekatere žene) z navdušenostjo začelo učiti nemščine. Shajajo se večinoma po šolah, kjer jih uče gospodične učiteljice. Tudi doma po hišah se zbirajo, ko skušajo sekati po nemško. Ne rečemo nič proti jeziku samemu, saj »koli-

kor jezikov kdo zna, toliko ljudi velja». Gotovo je, da bi znanje nemškega jezika marsikateremu koristilo. Če se pa kdo loti učenja tega jezika iz nekeke ničemurnosti ali iz nagiba, ki ni plemenit, potem bi bilo treba naravnost odsvetovati zlasti, ko je toliko potrebnih in koristnih stvari, ki naj bi se jih naša kmetiška dekleta predvsem lotila in priučila, ako imajo čas za to.

Če pa te odrasle »šolarice« kdo vpraša, čemu jim bo nemščina, dajejo razne več ali manj prazne in neumne odgovore, n. pr. da si bom lažje kruh služila ali celo: v naših krajih bo — so rekli ongov oče — sčasoma vse nemško, torej se je treba nemško učiti itd.

O tej boleštni prikazni teh-le par misli: Da se je del ženstva tako navdušeno oprijel učenja »blažene« nemščine, je vse drugo vzrok, kar pa seveda ne povedo. Nedavno je bilo in je deloma še tukaj nemško vojaštvo v zalih uniformah in križ je, da se človek ne more s tako postavnimi vojaki pomeniti tako, kakor bi želel; treba se je nemško učiti! To je prvi vzrok vsaj pri tistih, ki so pričele z nemškutarijo. Drugi je pa ženska domišljavost, češ: »nemško je nobel«.

Temu v odgovor to-le: Vsak človek naj se najprej in predvsem to uči, kar rabi v svojem stanu! Kdor bo potreboval nemščino, naj se le nemško uči! Naše kmetiško ženstvo pa povečini ne potrebuje v svojem stanu nemščine. Potrebno pa je, da zna kuhati, peči, prati, šivati, na polju delati, živino oskrbovati, slovensko brati in pisati. Zato bodo pa gospodične učiteljice izvrševale prav lepo ter hvaležno delo, če bodo v zimskem času učile naša dekleta šivanja in po možnosti drugih potrebnih gospodinskih opravil.

Po naša dekleta ne bodo prihajali nemški principi, da bi se morale njim na ljubo nemško učiti. Tista, ki je čednostna in izvedena v gospodinjstvu, bo — ako je božja volja — dobila poštenega slovenskega moža. In kot taka bo morala kuhati, šivati in prati, zakaj od njene nemščine ne bo ne sit, ne zašit, ne opran.

Tujeja jezika se človek tudi ne nauči kar tako-le. Za to je treba časa, vaje in vežbanja. Tistih par nemških besedi bi marsikatero samo zmešalo, češ, jaz sem za na kmetih preučena in prenobel, grem rajše v mesto, v tovarno itd. Tako se ljudje odtujujejo svojemu lepemu kmetiškemu stanu in navajajo za meštno revščino. Vseh pametnih ljudi namen pa je, dvigniti kmetiški stan, ker se je ravno v sedanjih vojski pokazalo, kako važen je. Ljudi je treba navdušiti zanj ter jih odvracati od drvenja v mesta.

Da bi pa nas Nemci izpodrinili in zasedli naše kraje, na to pa vendar ni misliti in najmanj še v današnjih dneh. Ali niste nič brale in slišale o jugoslovanski deklaraciji in jugoslovanski državi pod habsburškim žezlom, ki jo upamo z božjo pomočjo priboriti, in v kateri ne bo imel ničesar govoriti in komandirati noben Nемец! — Ali nimate nič narodne zavednosti?

Kar se tiče lepote našega jezika, pa pravijo jezikoslovci, da je naš slovenski jezik, ki nam ga je ljubi Bog dal, vsaj tako lep kot nemški. To priznavajo tudi nepri-

stranski Nemci. Znani nemški pisatelj Alban Štolc je potoval po naših deželah, pa se je prepričal, da je naš jezik zelo blaglasen. Samo potrudimo se, da ga spoštujemo, ker je božji dar in ga čedno govorimo ter ne mešamo z raznimi tujimi besedami. Mnogi Slovenci, zlasti pa še Slovenke, so še vedno take, da se jim samo tuje nobel zdi, domače pa zaničujejo in tako pljujejo v lastno skledo.

Poslušajte še nepozabnega nam škofa Slomška, kako nam naroča, da spoštujemo in ljubimo svoj lep slovenski jezik: »Spoštujmo mili naš slovenski jezik! — Kdor svoj materni jezik zavrže, je podoben zmedenemu pijancu, ki zlato v prah tepta; podoben je gospodarju, ki očetnjavo proda in si drugo pohištvo kupuje, poslednjič pa pride večinoma na beraško palico. Kdor svoj materni jezik pozabi, zakopije malopridno svoj talent, ki ga bo enkrat Bog terjal od njega.

Oj ljubi, lepi, poštene slovenski materni jezik, s katerim sem prvič svojo ljubeznivo mamo in skrbnega ateja klical, v katerem so me mati učili spoznavati Boga, v katerem sem prvič svojega Stvarnika častil; tebe hočem kot najdražji spomin svojih rajnih staršev hvaležno spoštovati in ohraniti, za tvojo čast in lepoto po pameti, kolikor mogoče skrbeti, v slovenskem jeziku do svoje zadnje ure najraje hvaliti, v slovenskem jeziku svoje ljube brate in sestre učiti; želim kot hvaležen sin ljube matere, da kakor je bila moja prva beseda slovenska, naj bo tudi moja poslednja beseda slovenska.« Tako je govoril, pisal in delal blagi, učeni in sveti mož knez in škof Anton Martin Slomšek.

Pristavimo tudi še to: Sveta Cerkev sama prizna staroslovenskemu jeziku, ki se je iz njega razvil sedanjí naš jezik, častno mesto med cerkvenimi jeziki Trije glavni jeziki namreč, v katerih se opravlja sv. maša in dele sv. zakramenti, so: latinski, grški in staroslovenski. Nemški jezik pa nima te časti.

Torej naše sicer dobro in pošteno ženstvo: pamet in razsodnost! Pa v roke ne nepotrebne nemške slovnice, ampak šivanko in preslico, kuhalnico in o prostem času pošteno slovensko knjigo! Iz nje se nauči Boga ljubiti in mu služiti, pa tudi spoštovati in ljubiti svoj lep slovenski jezik ter svojo lepo slovensko domovino!

Pregled po svetu.

Državni zbor. Dne 18. dec. je bila sprejeta v državni zbornici nujnost treh interpelacij, ki se tičejo mirovnega vprašanja, nakar je sledila takoj razprava. V prvi interpelaciji, ki jo je vložil posl. Stanek, se vpraša ministrski predsednik, če je pripravljen v sporazumu z zunanjim ministrom raztolmačiti vladarju želje avstrijske poslanske zbornice, da se takoj izvolijo zastopniki posameznih narodov, ki naj se kot svetovalci pritegnejo mirovni komisiji, in sicer na podlagi uspehov zadnjega ljudskega štetja.

Druga interelacija (posl. Adler) zahteva, naj vlada vpliva, da se mirovna po-

ganjanja z Rusijo porabijo v to, da osrednji vesilesi potom ruske vlade naznanita svoje mirovne predloge tudi ostalim državam, ki so z nami v vojni.

Nova kriza je nastala v državni zbornici, in sicer vsled predloga o davkih na vojne stroške. Odbor sestojec iz članov gosposke in poslanske zbornice je odobril nekaj posredovalni predlog, ker gosposka zbornica hoče, da bi veliki kapitalisti in vojni dobičkarji ne bili tako obdavčeni, kakor želi poslanska zbornica. Toda posredovalni predlog je bil odklonjen s 130 proti 122 glasovom. Za odklonitev se glasovali tudi Jugoslovani. Vsled tega izida je odstopil finančni min. Wimmer. Ako z njim soglašajo vsi ministri, bo odstopil ves kabinet. — Interpelacije naših poslancev: Vložene so bile interpelacije zaradi ponovne ostre revkizicije krompirja, ko ima Kranjska pravico, da se ji povrne 300 vagonov krompirja, ki ga je dala Kranjska za armado; dalje zaradi švicarskih krav, ki naj se razdele med kmete; zaradi zmznjenega krompirja na progi Brezovica-Vrhnika; zaradi slabih prometnih razmer na južni železnici; zaradi razmer v vojaškem taborišču v Lebringu; zaradi nemškega pouka na c. kr. rudniški šoli v Idriji.

Posl. dr. Korošec je izjavil, da Jugoslovani z eno edino izjemo nimajo v zunanjem ministrstvu nobenega zastopnika. Zunanje ministrstvo o jugoslovanskem vprašanju ni poučeno. Jugoslovani zato grofu Černinu ne morejo zaupati. Zahtevajo, kakor so to zahtevo skupaj s Čehi stavili že v delegacijah, da se k mirovnim pogajanjem pritegnejo tudi zastopniki avstrijskih narodov. Ministr. predsednik Seidler je odgovoril, da bi nasprotovalo duhu ustave države, če bi vlado pri pogajanjih nadzirali posebni sveti. Dogovori se pa lahko predlože, če bo otrebno, v obravnavo. Tudi je povedal Seidler, da hoče vlada skleniti z Rusijo mir brez aneksij in brez odškodnin.

Velik vtis je napravil govor posl. dr. Korošca v vojnem odseku avstr. delegacije. Z ogorčenjem je navajal dejstva iz dobe preganjanj v južnih krajih. Po govoru so se izrazili nekateri nemški delegati: »Če je vse to res, potem vas, Jugoslovane, razumemo.« Odgovor vojnega ministra smo objavili že zadnjič.

Vojaška komisija na jugu. Nedavno sta bili poslani v jugoslovansko ozemlje dve komisiji: ena vojaška in ena ministrska, da zaslišita osebe, ki so bile po nedolžnem internirane. Poslanec dr. Korošec je interpeliral ministr. predsednika, ker se je n. pr. dovolilo, da so smeli (v Mariboru) biti navzoči tudi okr. glavarji, ki so bili obdolženi nepravilnega ravnanja. Več oseb ni bilo niti zaslišan. Interpelant je zahteval novo parlamentarno komisijo.

Preveč bankovcev. V proračunskem odseku je bil sprejet predlog, naj porabi vlada vsa sredstva, da se omeji nadaljno pomnoževanje papirnatega denarja v prometu. Finančni minister je obljubil, da se bo po tem predlogu skušal ravnati in omejiti zlasti izdatke vojne uprave.

Sram jih je. Po Italijanskem je bilo med katoličani veliko nevolje, ko se je čulo, da je Italija bila sklenila z zaveznicami tajno pogodbo, po kateri naj bi ententa že vnaprej odklonila in preprečila vsako posredovanje sv. stolice za mir. Časopisi, ki so o tem pisali, so bili pobeljeni. V italijanskem državnem zboru je katoliški poslanec Longinotti vprašal vnanjega ministra, če je to res in če se hoče vlada res tega držati. Sonnino je vprašanje po svojem podtajniku seveda zanikal. To je najkrajši izhod iz zadrege. — Dejstvo je pa, da se ententa za ponovni mirovni predlog in posredovanje sv. očeta Benedikta XV. ni nič brigala; razen Amerike nobena država v ententi še odgovorila ni. Ta molk pomeni, da izvršujejo tajno pogodbo, po kateri ne puste papeža blizu. To se ni zgodilo slučajno, marveč namenoma po načrtih in sklepih framasonskih vlad, ki so zdaj v Italiji, v Franciji in na Angleškem na krmilu. Katoličanom vsega sveta mora to dejstvo vendar le odpreti oči.

Rusija. Volitve v rusko postavodajno skupščino so se končale. Volili so moški in ženske od 20. leta dalje; volilno pravico so izvrševali tudi vojaki. Izid je tak, da imajo boljševiki (sedanja vlada) pač največ glasov; po nekoliko manj jih je dobila kmečka stranka, ki je pa razcepljena v tri struje, in pa stranka kadetov (meščanov). Boljševiki so nasproti obema strankama v znatni manjšini. Kako se bodo sporazumeli, je veliko vprašanje. V kmečki stranki je ena struja, ki gre skupno z delavstvom. — Ako se posreči Leninu, da sklene mir, mu bo vse rusko prebivalstvo hvaležno. — V Petrogradu ne dvomijo, da se ne bi sklenil mir. — Državljanska vojska se nadaljuje.

»Saj smo dejali...« Na Ruskem so še vedne zmede. Kar so mnogi pričakovali, predvsem ruski kmetje sami (»Domoljub« je o tem že poročal), da bo namreč Lenin mednje razdelil zemljo, to se menda ne bo zgodilo. Leninova vlada je sicer razglasila neki zemljiški načrt, ki je pa čisto socialističen. Zasebna last zemljišč naj bi se sploh odpravila. Kmetje bi dobivali zemljo samo v obdelovanje. Vsak bi smel imeti le toliko zemlje, kolikor je more z družino brez poslov obdelati, in še ta bi ne bila njegova. Ruske kmete je ta načrt po pravici razburil. Mislili so, da bodo dobili nove zemlje, zdaj jim pa hoče vlada še to vzeti, kar so je imeli. Zakaj, če kmet ni gospodar na svoji zemlji, ni kmet, ampak državni tlačan. Tako se pa kmetje niso zmenili in niso zato šli z revolucijo. Tudi mi smo mislili, da bo Lenin bolj prebrisan in da ne bo usiljeval kmetom socializma, ki za kmeta ni in biti ne more. No, to pa tudi utegne Lenina pogubiti! Neki ljubljanski časnikar nas zato zmerja, da smo neumni. Ne vemo, kaj bi bilo v tem tako neumnega, če smo imeli Lenina za bolj pametnega, kakor je pa. Seveda, nekateri so strahno učenji; potem, ko se kaj zgodi, pravijo, saj smo dejali — pa niso nič dejali!

Mirovna pogajanja.

Avstrijski minister za vnanje stvari grof Černin in nemški državni tajnik sta se 20. dec. podala v mesto Brest-Litovsk. Brzojavila sta Trockemu, naj pride tudi sam tja, da se uvedejo splošna mirovna pogajanja. Trockij je naročil odposlanca, naj vprašajo, če hoče Nemčija skleniti mir brez aneksij in odškodnin in če prizna načelo, da smejo narodi sami odločevati o svojem blagobitju. Grof Černin se je sešel že 20. dec. z ruskimi odposlanci; občevanje je bilo zelo prijateljsko. — Angleško časopisje pravi, da posebnega miru med Nemčijo in Rusijo ni mogoče več zadrževati. Poudarja važnost, ker bo na ta način počil obroč, ki je oklepal osrednje velesile in bodo poslednje imele na razpolago bogate vire gospodarsko-močne Rusije.

Dne 22. decembra ob štirih popoldne so se v Brest-Litovskem s slavnostno sejo pričela pogajanja o miru. Princ Leopold Bavarski je ponudil čestno predsedstvo turskemu zastopniku Ibrahim Haki paši, ki je najstarejši med odposlanci. Nadaljno sejo je vodil državni tajnik pl. Kühlmann. V otvoritvenem govoru je izražal željo, naj se obnovi mir in prijateljstvo med Rusijo in državami, ki so zastopane. V predsedstvu se vrste prvi zastopniki petero velesil. Razpravljati se sme rusko, bolgarsko, nemško, turško in francosko. Ko je ruski zastopnik razjasnil mirovni program, so zastopniki štirih velesil izjavili, da hočejo predlog sprejeti v pretres.

Svetovna vojska.

Novi uspehi med Brento in Piave. Od 11. decembra ujetih blizu 9000 Italijanov. — Na drugih bojiščih nič posebnega. — V Rusiji divja dalje državljanska vojska.

V ZNAMENJU VOJSKE IN MIRU.

Novo in staro leto si podajata roko. Staro leto se ni moglo ločiti od vojnega hruma, ki ga kot dedščino podaja novemu. Ali nas čaka morda zopet leto vojskinega gorja? Klic po miru, klic po treznosti, opomin k ljubezni je bil zadušen z bojnim hrumom. Države in narodi so se tako zagrizli v sovraštvo, da je papežev opomin k miru našel le tintam malo odmeva — uspeha pa ni dosegel. Bojni vrvež je še prevladoval v l. 1917; vendar pa nam je prineslo vsaj zarjo miru. Vojska ubija samo sebe. Med najhujšimi boji je vedno bolj raslo hrepenenje po miru; čim bolj je raslo vojskino gorje, tem bolj pridobiva tla misel, da je mir več kot vse druge dobrine tega sveta. Čimbolj divja boj, tem bolj se krepi glas: »Mir za vsako ceno!« In tisti, ki se ustavljajo miru, ostajajo v čedalje večji manjšini.

In kaj nas čaka v novem letu? Iz sedanjih izkušenj vsaj nekaj lahko sklepamo. Posredovanja najbrže ne bodo prinesla miru. Kakor je na vzhodni fronti

vojska ubila vojsko, da je ves ruski narod danes prežet volje in želje po miru, tako se bo najbrž zgodilo tudi na drugih frontah. Vojska bo morala opesati, ker bo sama sebe izčrpala. In znaki tega razvoja se že oglašajo v Italiji in tudi v Franciji. »Mir za vsako ceno!« — ta misel prevzema vedno širše mase narodov, za njo se zavzemajo zlasti oni, ki v vojski največ trpe in to so — vojaki. Vsa politika, vsi načrti za nove državne tvorbe — tonejo v tem hrepenenju po miru! »Kaj nas briga vse drugo — le mir hočemo!« — ta klic dobiva vedno več moči povsod, in kadar bo preplvil vse druge klice — takrat bo prišel čas za mir!

Boj za mir in za vojsko je sedaj ob koncu starega in v začetku novega leta na višku. Zdaj prevladuje zahteva po miru, pa kmalu stoji zopet na vrhu bojna strast. Za mir in za vojsko se bije hud boj po državah in med našimi sovražniki, pa tudi pri nas ga poznamo! Seveda je ta boj zelo skrit in pogosto zavrt v najlepše mirovne fraze. Toda, kdor jasno motri vse to vrvenje, bo lahko opazil, da se za raznimi mirovnimi izjavami pogosto skriva, skrivna želja — še kaj doseči, predno se sklene mir. In tu so vsi narodi enaki: med sovražniki, med Nemci in med avstrijskimi državniki so struje, ki si žele miru — toda samo pod gotovimi — pridržki. Mi pa pravimo: L. 1918 bo poteklo v znamenju — miru, ki ga bo rodila vojska.

ITALIJANSKO BOJIŠČE.

Zopet uspeh med Piave in Brento. Dočim visok sneg in slabo vreme zavirata na Asiaški visoki planoti vsako večje podjetje, pa Krausove čete med Piave in Brento ne puste sovražnika v miru. Uspeh, ki smo o njem zadnjič poročali, se je znatno razširil. Naše čete so zasedle zopet par vrhov vzhodno od Brente in iztrgale sovražniku najvišji greben, tako da se bo sedaj lahko nadaljevalo prodiranje proti beneški dolini med Piave in Brento. Dosedaj so imele naše čete v tem prostoru sovražnika pred seboj vedno višje, sedaj so pa naši zgoraj — na višjih gorah. V teh bojih se je odlikoval zlasti koroški pešpolk št. 7. Čete generala Kraussa so med Brento in Piave ujele od 11. do 19. decembra 270 častnikov in 8150 mož.

RAZNA BOJIŠČA.

Na zapadnem bojišču se bijejo mestoma hujši topovski boji, dasi brez večjih vojnih podjetij.

Tudi v Macedoniji je položaj neizpremenjen. Angleško časopisje poroča, da bo poveljnik solunske armade Sarraill odpoklican.

Po osvojitvi Jeruzalema tudi v Palestini ni bilo večjih bojev.

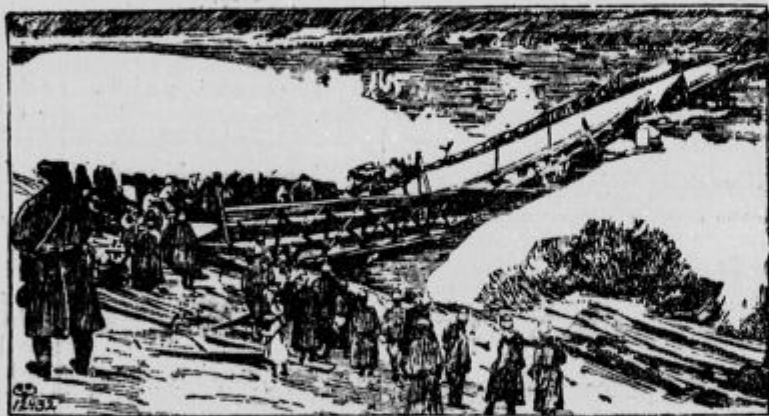
2000 — proti 863.000. Ameriški časopis »Daily Mail« prinaša zanimivo razmotrivanje: Nemško vojno vodstvo uporablja spretno svoje sile s tem, da mai del nemških čet zaposluje veliko nasprotno moč; vsled tega pa lahko izrablja večje svoje sile za ofenzivo. 2000 nemških mornarjev v 50 podmorskih čolnih, ki vedno preže na morju, zaposluje 863.000 mornarjev spoznava. Sporazum mora namreč z vso

svojo mornarico kriti svoja podjetja in prevoze po morju pred temi podmorskimi čolni in tako mora skoro 900.000 mož stati v boju proti peščici nemških mornarjev.

Boji v Rusiji. Ukrajinci so ustanovili lastno republiko. Vse ruske vladne čete so razorožili. Vsled tega je nastala med rusko in ukrajinsko vlado velika napetost, ki lahko vsak čas izbruhne v krvav boj. Kozaki do danes še niso priznali petrograjske vlade boljševikov. Med njimi in vladnimi četami se ob Volgi bijejo krvavi boji. Njih poveljnik Kaljedin dobiva vedno več moči. Čete boljševikov nimajo topov, pač pa mnogo strojnih pušk, nasprotno so pa kozaki oboroženi tudi z lahkimi topovi. Vsa pokrajina ob Donu in Volgi je kakor ognjenik, kjer divja državljanska vojska.

Tedenske novice.

Shod ljubljanskih zaupnikov S. L. S. e bil dne 18. decembra na večer v dvorani abstinence gostilne v Ljubljani. Vo-

Prehod čez Tilment.

dil ga je začasni načelnik prelat A. Kalan, ki je razložil temeljne programne točke. Govorili so še primarij dr. Gregorič, urednik dr. Jež, mestni župnik dr. Barle i. dr. Sprejete so bile med drugimi resolucije, ki izražajo pozdrav in soglasje z jugoslovansko deklaracijo ter vdanost presvetlemu knezoškofu ljubljanskemu. — Sestanek vseh zaupnikov S. L. S. bo 27. dec. ob dveh popoldne v dovrani hotela »Union« v Ljubljani.

Premeščeni so bili gg. kaplani: Vinko Lavrič od Sv. Trojice v Tržišču v Ribnico, Fr. Sedej iz Polhovega gradca na Dobrovo. — Gosp. novomašnik Alojzij Peček je nastavljen kot kaplan pri Sv. Trojici v Tržišču; g. Al. Kodermac iz goriške nadškofije kot kaplan v Poljanah nad Škofjo Loko. — Stalni pokoj je dovoljen g. Antonu Jemniku, duh. svetniku in župniku na Selih pri Kamniku.

† **Vojni superior Anton Jaklič.** Dne 17. decembra je v Zasipih na Gorenjskem nenadoma umrl vpokojeni vojni superior

msgr. A. Jaklič. Pokojni dobrepoljski rojak je bil splošno priljubljen pri vojaštvu in drugod. Vojni kurati so imeli v njem ljubeznivega predstojnika, ki jim je pomagal z bodrilno besedo in s svetom. Zadnja leta je bolehal, a je kljub temu vztrajal do minulega poletja v službi kot vojni superior 3. kora v Gradcu. Zasluženi mir je le malo časa užival. N. p. v m.!

Da ostane sveža misel jugoslovanska, da se zapre sapa tistim nemškim nacionalcem, ki so se drznili razitati, da naše ljudstvo ne umeva važnosti jugoslovanske deklaracije, se oglašajo še vedno nove občine s primernimi, včasih celo ostrimi izjavami za uresničenje te ideje. Poudarjajo pa tudi, da se mora zagotoviti Slovincem popolna svoboda v verskem, političnem in gospodarskem pogledu. V »Slovincu« so priobčile primerne izjave še naslednje občine: Moravče, Osilnica, Trojane, Zlato polje, Velika vas, Ajdovec, Bela cerkev, Velika Loka, Velika Dolina, Žužemberk, Postojna, Mavčiče, Blagovica.

Slovinci zapostavljeni. Razglasi v Gorici se objavljajo v italijansčini, nemščini in furlanščini. Torej furlanščina, ki je zgolj narečje brez literature, ima več veljave,

kot korporal pri c. in kr. artiljeriji na laški fronti. Sveti obred je izvršil v župni cerkvi v Postojni g. dekan Iv. Ev. Bešter.

Samouprava. »Občinska uprava«, glasil »Kmetске županske zveze«, se z novim letom podeželi in postane uradno glasil deželnega odbora kranjskega pod imenom Samouprava. »Kmetски županski zvezi« se pusti v listu poseben oddelek. Stroški so proračunani v istem znesku, s kakršnim se je doslej podpirala »Občinska uprava« iz deželnih sredstev.

Nagla in nesrečna smrt. Na Vrhu (občina Vel. Loka) na Dolenjskem se je ponesrečila 20letna Amalija Bregar. Z očetom sta v gozdu drvarila. Podžagano drevo jo je pri padcu udarilo na glavo, da je bila na mestu mrtva.

Nagroma je umrl 18. decembra Franc Podlogar, 18letni edini sin g. Al. Podlogarja, posestnika in gostilničarja na Kalu pri Št. Janžu na Dolenjskem. Pred dvema letoma je težko prizadeti rodbini ugrabila smrt hčerko Mimi, učiteljico v Stranjah.

Vojaške novice.

Odlikovanje. Cesar je podelil poslanca vitezcu Pogačniku red železne krone 2. razreda z vojno dekoracijo. — Viteški križec Franc Jožefovega reda z vojno dekoracijo je prejel katehet na kočevski gimnaziji g. Fr. Watzl.

Naj se udeleži! Zopet bodo božični zvonovi oznanjevali »Mir ljudem...!« Dal Bog, da se to kmalu udeleži in se uresniči želje, izražene v majniški deklaraciji, kateri se slovenski može in mladeniči na fronti pridružujemo s celim srcem! Pred našimi očmi vstaja zarja svobode in združenja. Pozdravljamo našega presvetlega knezoškofa dr. Jegliča, ki se je postavil na čelo svojemu ljudstvu! Živela svobodna Jugoslavija! Živel oče njen dr. Krek! — Mnogo božičnih in novoletnih pozdravov: Enol. prost. Iv. Jenko, Traven Matija, Zidar Franc, Jos. Jagodic, J. Bizovičar.

V III. plačilni razred je pomaknjen vojaški škof dr. E. Bjelik.

Olajšava. Že 11. septembra je bil izšel cesarjev ukaz, da se vojaki, ki so očetje šestero ali več nepreskrbljenih otrok, ne smejo obdržati v službi na fronti ali v krajih, kjer bi bili v nevarnosti. Doslej se ta ukaz menda še ni mogel docela uveljaviti; vendar je pa cesar dodal še novo odredbo, da se smejo v zgoraj navedeno številu všteti tudi pastorki, posinovljeni otroci (ki je zanje dotični vpoklicanec skrbel), in celo nezakonski otroci, ako žive v družinski zvezi z vpoklicancem.

Ob asijskem bojišču, kjer so boji silno trdovratni in naporu nadčloveški, naše vojaštvo veliko trpi, ker vztraja v trajnih spopadih ponoči in podnevi ob mrazu 20 stopinj pod ničlo. Nasprotnika se obsipuje s strupenimi plini in drugim morilnim orožjem. Jate letalcev se pode semintja ter spuščajo bombe po skalovju. Kaj vse človek pretrpi!

Da vrnemo. Vesele božične praznike in srečno novo leto želimo vsem slovenskim fantom na bojiščih, po bolnišnicah in

nego slovenščina na Goriškem. Vsled tega krivičnega zapostavljanja je vložil poslanec Rybač ostro interpelacijo v državnem zboru.

Novoga tekmeča je dobil »Domoljub«. V Ljubljani je začel izhajati že tretji tednik; imenuje se »Resnica«. Kaj naj rečemo?... »Domoljub« ostane, kar je bil 30 let. Držal se bo stare utrjene poti, ki je očitana tudi v današnjem uvodnem spisu. Kdor ga bo v tem podpiral, ga bo pozdravil.

Nova zaušnica. Za notaria v Pliberku, čisto slovenskem kraju na Koroškem, je imenoval pravosodni minister zagrizenega Nemca J. Schwarzla. To imenovanje je zopet nova zaušnica za koroške Slovence. Pa bi vendar naši poslanci pravočasno na noge stopili, kajti zdaj se bo minister lahko izgovarjal, da je ugovor prišel prepozno.

V katoliško Cerkev je prestopil v nedeljo 16. dec. protestant Karel Hofer, rojen v Brezah na Koroškem. Zdaj služi

povsod. Zahvaljujemo se obenem za večkratne pozdrave in voščila, ki nas jako razvesele in zato prav radi čitamo »Domoljuba«. Kličemo vam ob novem letu: Na veselo svidenje in srečno vrnitev v našo ljubljeno domovino Kranjsko! V imenu številnih Slovencev: Pavla, Lenčka, Marija in Jožefa Marn.

Z visokih laških planin. Dragi »Domoljub«! Precej časa je minilo, odkar se nisva skoro nič videla, ker nisi bil kos, da bi hitel za nami. Mi smo »drli« čez hribe in vode za »polento«; tako jo je pihal, da je bilo veselje. Od 25. oktobra do 15. novembra smo šli noč in dan naprej, parkrat tudi do pasu v vodi, kajti mostovi so bili večinoma porušeni. Sedaj se nahaja naš polk na visokih planinah, daleč na Laškem. Tu smo se malo odpočili; sedaj samo čakamo povelja, kdaj jo odrinemo naprej proti Veroni. Tu na Laškem je vsega v izobilju, posebno vina in polente, pa tudi kakšen prešiček se dobi za priboljšek; no pa saj smo ga tudi pošteno zaslužili. Upamo; da v kratkem izgotovimo s polentanjem. Vesele božične praznike vsem bralcem »Domoljuba«. Na svidenje. F. Vide.

Padel je vojak cesarjevičevega polka Fr. Penko iz Št. Petra na Krasu. Pokojni se je boril od začetka vojske na vseh frontah. Hrabremu in poštenemu mladeniču — svetila večna luč!

Umrl je 4. decembra na tirolskem bojišču predstrelci pri topničarjih Fr. Obreza iz Selščka pri Begunjah. Bil je odlikovan z veliko srebrno svetinjo za hrabrost, kakor tudi z brončasto. Zapušča tri male otročiče.

Goriškim beguncem in vsem prijateljem, ki so pomagali rešiti domovino, voščimo vesele praznike korp. Forčič A. z italijanskega bojišča.

Ustreženo bi bilo, če bi kdo vedel in naznanil posestniku Ig. Kranjc (Ponikve štev. 72, p. Grahovo na Primorskem), kje se nahaja njegov sin Jurij Kranjc, ki je bil nazadnje pri gorskih strelcih 2. XI. Komp., 4 voj.

V Zagraju pri Gorici je imelo neposredno pred 12. bitko 27 italijanskih vojnih kuratov in 20 v vojni službah italijanskih duhovnikov tridnevne duhovne vaje, ki sta jih vodila P. Semeria in minorit P. Gemelli. — Na Krasu pri Kostanjevici so postavili Italijani pod vodstvom polkovnika Reghini lepo kapelo Matere božje. Tudi oltarna slika je delo italijanskega vojaka. Vse to kaže, da je tudi med Italijani dovolj verskega zmisla.

To da misliti. Pišejo, da je med četami, ki jih je Amerika poslala na bojišče, 60 odstotkov katoličanov, in vendar so protestanti in drugoverci v Sev. Ameriki v pretežni večini.

Municipijska tvornica blizu Kijeva je šla te dni vsled eksplozije v zrak. Pri tem se je smrtno ponesrečilo veliko ljudi.

Bojazen na angleški strani. Angleški ministrski predsednik Lloyd George je izšel v zborni govor, ki je v njem tožil, da sta položaj Anglije in zaveznikov zelo poslabšala dva dogodka: poraz Italije in preobrat Rusije. »Ta dva dogodka — je rekel — sta pomnožila naše skrbi in naložila ostalim zaveznikom nova bremena.

Ni dvoma, da bodo prihodnji meseci najbolj kritični.

Angleži sami priznavajo, da so imeli v svojih ofenzivah ogromne izgube. Uradno poročilo našteva, da so n. pr. ravno meseca septembra izgubili 2938 častnikov in 109.200 mož; meseca avgusta pa 5284 častnikov in 52.404 moše.

V Angliji ovira. Trockij je zopet pozval francosko in angleško vlado, naj se udeležita mirovnih pogajanj. Francija bi pritrdila, a Lloyd George odločno nasprotuje. Trockij je v Londonu naznanil, da Rusija razveljavi svoje plačilne obveznosti sporazumu, če bo nadaljeval vojsko.

Za praznike in za 1918 — voščimo domačim in »Domoljubovim« bralcem vojski cesarjevičevega polka vse dobro: J. Samsa, Sp. Retje; Iv. Zajc, Soteska; J. Svašnik, Draga; Ign. Rom, Semič; Al. Dobrin, Tržič. — »Mir, ki ga ves svet prosi in želi, nam prinesi božje Dete, Kralj miru! Naj bi se kmalu izpolnile želje slovenskih sinov, ki se jim toži po domovini. Joga daj, da bi naše zmagne prinesle slovenskemu narodu po prestanih naporih obilne sadove. V tem zmislu pošiljamo svojim domačim in vsem rojakom srčne pozdrave in iskrena novoletna voščila. Korp. Fr. Murn, Karel Grenc, Ant. Vrhovec, Fr. Gerjol. — Iskrene pozdrave vsem domačim iz severnega bojišča. Tu imamo vsaj to veselje, da je potihnilo grmenje topov in tudi ogenj iz pušk. Sprejmite, dragi tovariši na južnem bojišču, najsrčnejše pozdrave. Upamo, da se kmalu vsi snidemo v domovini. Des. Rud. Kordiš, Loški potok; des. Ivan Peterceli, Gorenjsko; Iv. Gregorič, Karel Car, Al. Vesel, Jožef Vesel, vsi iz Loškega potoka; Ant. Budja, Radgona; Fr. Tancik, Dolenjsko. — Mnogo srčnih pozdravov vsem domačim in znanim iz zasneženih Tirol. Voščimo, da bi imele gospodinje mnogo opravka pred pečjo; želimo, da bi se v novem letu v srečnem miru sešli vsi na svojih domovih: Pernuš Anton in Peter, Srednja Bela; Kocijan Ant., Ljubljana; Jenko Peter, Suta; Zupan Fr., Št. Janž; Vodnik Fr., Gabrška gora; Španiglar Stefan, Štajersko; Kern Peter. — Srečne in vesele božične praznike ter novoletne pozdrave vsem dolenjskim dekletom: Tone Gognavec, Mirna peč; Ivan Gorisšek, Št. Jernej; Franc Dolenc, Škofljica; Fr. Fabjan, Mirna peč; Josip Šunta in Ivan Karlovšek, Radeče. — Vesele božične praznike in srečno, veselo novo leto želimo vsem bralcem časopisa in pošiljamo srčne pozdrave iz bojišča slovenski fantje: Vinko Benda, Šmarca; Alojzij Vavpotič, Palovče; Stanič Fr., Ropar Stefan, Trbovšek Matija, Borovnica Anton, Ferselič Franc, Černač Franc. — Najlepše božične pozdrave pošiljamo slovenski fantje z romunskega bojišča: Fr. Umnik, Stanek Rogelj, Ant. Zadravnik, E. Pir, Pavel Pič, Mat. Bojanc, Jos. Zoran, Jos. kuli, Josip Spendal, Jos. Vrhovec, Fr. Hrovat, Jos. Patermost, Stanko Klemenčič, enoletni prostovoljec Stanko Klemenčič, Jos. Intihar, korp. Jos. Vajt, Fr. Virant, Jos. Jaklič, Jos. Višek, Jos. Urkanec, Andr. Mekuc, Mih. Sekonec, Mih. Lukanc, Fr. Pangerčič. Dal Bog kmalu mir! — Vesele, srečne božične praznike in srečno novo leto 1918 želimo podpisani črnovojniki 27. dom. polka svojim dragim domačim, znanec in prijateljem in cenj. bralcem »Domoljuba«: Desetnik Franc Pir, Videm; podd. Karel Petek, Gor. Logatec; podd. Luka Kesč, Dalmacija; inf. Springer Franc in Šetina Josip, Dol. Straža; Lovrin Rok, Črnomelj. — Najlepše pozdrave in vesele božične praznike vsem bralcem in bralcem Domoljuba«! Četov, Rudolf Šlibar, Korp. Hede Joško, korp. Gorjup Franc, poddesetnik Pavšič Rudolf, Urbanc Matej in Terček Fran. — Dragi »Domoljub«! Kot zvest obiskovalec naših domov te prosimo; pozdravi nam svoje in prijatelje, voščij jim vesele božične praznike in lepše dneve v novem letu 1918. Na skorajšnje svidenje! Janez Škrbec, Nadlesnik pri Ložu; Franc Intihar, Pudob pri Ložu, Luka Andrej, Zerovnica pri Čerknici; Anton Zalar, vas Bezuljak; Palčič Berdo, vas Pudob. — Vesele božične prazni-

ke ter srečno novo leto želi vsem domačim, sorodnikom in znanec podl. A. Lekšan, Inmost. — Božične pozdrave pošiljamo slovenski fantje od visokogorske stotnije iz daljne laške dežele vsem znanec.

Joško šteh, Franc Ribnikar, Pavel Ogorevc, Franc Zajc, Ivan Meze. — Najlepše pozdrave pošiljamo in obenem voščimo vesele božične praznike in srečno novo leto vsem Slovencem in Slovenkam sledeči slovenski in hrvaški topničarji, ki se nahajajo na zasedenem laškem ozemlju: Franc Kramar iz Matene pri Igu; Anton Marenk iz Dražgoš na Gorenjskem; Franc Gerden iz Martinje vasi na Dolenjskem; Fr. Veršič iz Št. Andraža v Slov. goricah; Franc Štibernik iz Luč na Dolenjskem; Gašper Filip iz Oplotnice na Štaj.; Peter Rebernik iz Marije Snežne na Štajerskem; Franc Slavič od Ljutomera, Štaj.; Ivan Melišnik od Sv. Petra pri Velikovcu, Koroško; Jernej Marolt od Janč pri Litiji; Uzmah Ivan iz žusma pri Celju; Anton Dobelsk iz Dobrne pri Celju. — Hrvatje: Čtv. Leopold Simondža iz Sinja v Dalmaciji; čtv. Ivo Perič iz Duvna v Bosni; predmojster Ostojić Križan od Mostarja v Hercegovini; predmojster Škarica Marko iz Krana v Dalmaciji; prem. Rusić Vojin, Knin, Dalmacija; Soso Stipan in Dodik Jozo, oba iz Ljubuše v Hercegovini; Rodič Lazo iz Cazina v Bosni; Mirovič Jožef, Bjelovar, Hrvatska; Jurkovič Jure iz Gabele v Hercegovini; Mate Novak iz Prozorja v Bosni. Na veselo svidenje v novem letu 1918, ako je božja volja. Ker smo izdajalskemu Lahonu dobro dali »pod nos«, smo trdno prepričani, da je letošnji Božič zadnji vojni Božič, in imamo celo sladko upanje, da znamo že pirihe sekati doma c Veliki noči, ako Bog da. V to pomozi Bog in sreča junaški! — Srečne in vesele božične praznike in mirno novo leto želimo slovenski fantje zdravi in veseli s tirolskih hribov vsem bralcem in bralcem »Domoljuba«: Janez Mencin, Mala Račna; Jožef Knez, Šmarčna; Matija Dolauc, Košica pri Zagorju; Anton Bonin, Istra; Franc Krmelj, Zmicec pri Škofji Loki; Franc Repovš, Videm-Št. Janž. — Slovenski fantje z italijanskega bojišča želimo vsem braikam in bralcem »Domoljuba« vesele božične praznike in srečno ter veselo novo leto in skorajšnji mir: Strelci Tekavec Franc, Zalina; Skubic Franc, Višnjagora; Dime Anton, Študa; Mowri Jožef, Cerkno; Kozlevčar Franc, Zatičina; Koščak Miha, Zalina. — Vsem bralcem in bralcem »Domoljuba« vesele božične praznike in srečno novo leto, ki naj bi prineslo vsem toliko zaželeni mir ter privedlo materam sinove, nevestam žene, narodu pa lepše in svobodno življenje. Naša prošnja pa je, da bi bil naš povratek in sprejem tak, kakor ga zaslužimo kot hrabri branitelji domovine. Fantje cesarjevičevega pešpolka: desetnik Škerjanec Janko, Homec; poddes. Peterlin Feliks, Rob; des. Bartol Franc, Loški potok; Marolt Lovr., Vnajarje; Kos Jožef, Orehovec; Pečnik Ant., Brezovec; Bizjak Jožef, Senuše; Hočevan Ant., Trebelno; Kurnik Franc, Roviše; Iskra Franc, Menges; Ovcak Franc, Smartno; Zupantič M., Črmošnice; Koščak Stanko. — Podpisani pozdravljamo vse Slovence in Slovenke, posebno pa bralce »Domoljuba« in jim želimo vesele božične praznike in srečno novo leto; podd. Alojz Kolen, Loke pri Gorici; inf. Rudolf Lampič, Črnuče pri Ljubljani; Fr. Groznik, Polje pri Višnjigori. — Vesele božične praznike in srečno novo leto vsem bralcem in bralcem »Domoljuba« želita z mrlih zasneženih Tirol četovodja Jožef Vučina in Anton Gerpac. — Srčne pozdrave pošiljata vsem bralcem in bralcem »Domoljuba« ter voščita vesele božične praznike in srečno novo leto slovenska dragonca v Galiciji: Janez in Anton Krašovec. — Priserčne pozdrave pošiljave iz gorke Italije vsem bralcem in bralcem »Domoljuba«, posebno pa vsem dekletom z Dolenjske. Mi smo še vsi zdravi in veseli, ker Italijan pred nami leži. Tukaj je prav lepo in brez snega. Voščiva vesele božične praznike in srečno 1918! Želiva skorajšnjega svidenja pri kozarcu rujnega vinca. Predm. Mart. Podlesnik in Mihael Gačnik iz Št. Ruperta na Dolenjskem.

Razne novice.

Dar sv. očeta Benedikta XV. ujetnikom. Po ukazu sv. očeta je obiskal papežev zastopnik v Monakovem, msgr. Pacelli, ujetniško taborišče v Buchheimu ter razdelil 1400 zavojev z živili, ki so bili dar sv. očeta. Prav tako obdarovanje je bilo v Ingolstadtu.

»Prvovrstni domoljub.« List »Ave Maria« piše v 12. št. 1917. med drugim: »Ko hrepenimo po miru, poskrbimo najprej za notranji mir. Narodnosti naj se skusaajo med seboj sporazumeti; njih upravičenim željam naj bi se po možnosti ustreglo. Ukrajinci v vzhodni Galiciji, ki so imeli samo poljsko upravo in poljske uradnike, ter so od njih marsikaj prestali, hočejo ostati pod Avstrijo, a imeti hočejo lastno upravo. Med Ukrajinci, ki so bili brez krivde ali pa v zmotu zapeljani, je bilo — kakor poroča nadškof Szeptycki — 30.000 po nedolžnem v tej vojski pomorjenih... Jugoslovani, Dalmatinci in Slovenci hočejo avstrijsko-jugoslovansko državo. Slovenci so se izkazali kot prvovrstni patrioti in zaslužijo, da se jim ustreže. Poljaki bi radi, da se jim dovoli samostojnost Galicije in da se priključijo kraljestvu Poljskemu. V koliko je to možno...? Češko ljudstvo, sicer tako izborna, je žal nahujskano in pod vplivom takih voditeljev, ki ga zavajajo...«

Odbor za vrnitev beguncev in obnovitev Primorja, ki ima svoj sedež na Dunaju, L. Bankgasse 2, je izvolil prevrziš. g. nadškofa dr. Fr. B. Sedeja za častnega predsednika.

Nov volivni red. Dne 19. decembra je bil v hrvaškem saboru sprejet v tretjem branju načrt o novem volivnem redu.

Zmrzel krompir. V Gradec je prišlo nedavno 15 vagonov krompirja iz Nemčije; v 10 vagonih je bil krompir popolnoma zmrznjen, kajti na vožnji je bil cele tri tedne. Tudi druga mesta so dobila cele vagone prezeblega blaga. — Kaj pomaga, če bi zdaj kaznovali brezvestne ljudi, ki so to zakrivali?! Blago je uničeno, reveži bodo pa stradali.

Pobuna zoper avstrijske ujetnike. V mestu Zajcevo blizu Kazana ob Volgi v Rusiji je pred nekaj tedni nastal ogorčeni in sicer v hiši, kjer je bilo nastanjenih krog 100 avstrijskih ujetnikov. Ker je bilo viharo vreme, se je ogenj hitro razširil tudi na ostalo mesto. Nekdo je razširil govorico češ, da so ujetniki zapalili. Množica se je nato v jezi in brez premisleka vrgla nad uboge žrtve, jih zasledovala po ulicah, bila, tepla in preganjala. Več jih je bilo dobesedno potolčenih; pomagali so tudi...

Smrt v cerkvi. Ko so nedavno angleške ladje obstreljevale škofijsko cerkev sv. Petra in Pavla v Ostende, je bilo večje število pobožnih vernikov — sami Belgijci — deloma mrtvih, deloma ranjenih.

Pod vlado boljševikov. Ljudski komisarji na Ruskem so odredili, naj se loči cerkev od države, dalje naj se zapleni lastnina cerkvá in samostanov, in da se ruska duhovščina pritegne vojni službi brez orožja. S temi odredbami se med

ruskim ljudstvom boljševiki gotovo ne bodo prikupili.

Trgovina na ruski fronti. Poroča se, da Nemci na posameznih oddelkih fronte pridno izmenjujejo tovarniške izdelke za živila. V Petrogradu že naročajo blago iz Nemčije.

Gospodarske stvari.

Gospodarski in tržni pregled.

Kaj smo dosegli v preteklem letu? »Domoljub« je hotel biti našim kmetom vodnik. Razlagal jim je gospodarstvo po svetu in v nemal za pameten napredek, da bi mogli vojsko prestati brez posebno občutnih nasledkov. — Hvala Bogu, naše gospodarstvo ima še dobre korenine. Manjkalo nam je delavcev, vprežne živine in umetnih gnojil, vendar se bo izhajalo, čeprav bo živež pičel, do prihodnje žetve. Kaj nas je rešilo? Ona železna vztrajnost vseh delavcev in delavk, ki so še doma ostali! Končano mora biti, naj stane kar hoče! In delo je bilo res pravočasno končano. — Druga zahvala za srečni konec gre deželnemu odboru ter previdnemu postopanju vlade. Ko bi kmetu vse pobrali, da bi sam pomanjkanje trpel, bi moral izgubiti veselje do dela. Za enkrat bi se dobilo nekaj kilogramov več, toda za naprej bi bila prehrana ljudstva v največji nevarnosti. Če se vrv preveč nategne, gotovo poči. Tudi za naprej moramo imeti pametne in vztrajne vodnike, ki se za ljudstvo res žrtvujejo. Samo govoriti, ali pa staviti vprašanja, ki malo ali nič ne zaležejo, to se lepo čita, pomagano je pa s tem malo.

Gospodari in gospodinj! Treba bo tudi, da vsi napravimo, kar je potrebno. Ne mislim le kmečko potrebno delo, ampak tudi na pametno gospodarstvo s tem, kar imamo. Zaloge živeža in masti so letos povsod prav majhne. Kmečka gospodinja si kmalu uravna svoje gospodinjstvo. Če je manj žita, se bo manj speklo kruha in manjkrat kuhali žganci. Pozimi se že prebije, čeprav želodec včasih malo godrnja. Za malco bi zadostovalo mesto kruha, kako suho sadje ali pa opoldanski ostanki. Če je manj masti, se manj zabeli. Drugače je pa z onimi, ki so vedno vse na trgu kupili. Morebiti so že dolgo pogrešali masti. Zdaj je dobe kaj več, pa lahko miselnostno govore: Danes mora biti dobro, za naprej bo pa že še. Letos bo naglo zmanjkalo debelih prešičev, varčevati bo treba povsod. Zdaj mora izginiti ono nesrečno ravnilo življenja: »Enkrat z betom, enkrat s pesom«. Dobijo podporo, pa mora naenkrat vse iti. Pravijo, da se posebno odlikujejo nekatere begunke in nekatere delavske družine. Ko bo zmanjkalo vsega, bodo pa zopet vpili: »Ničesar nimamo, zabeliti ne moremo, živimo po pasje. Kmetje imajo vsega dosti, poberite jim mast!« — Radi smo dali, kar smo mogli, toda red mora biti. Čeprav imaš nekaj kron, je treba tudi zdaj najprej delati, da bomo mogli živeti. Za ta čas imaš toliko. Potem ne dobiš ničesar več.

Cene prešičem drugod. Ogrska vlada je določila, da se ne smejo klati prešiči

pod 40 kg in ne pitati čez 90 kg brez posebnega dovoljenja. Cena za 100 kg žive teže je 7 K. O teh določbah smo izvedeli šele iz nemških časopisov. Ogri skušajo po stari navadi obogateti na stroške Avstrije. Na Nemškem so imeli dozda prav visoke cene za prav debele prešiče. Zdaj so te posebne cene odpravili, ker so se prepričali, da so kmetje takim živalim veliko žita in krompirja pokrmili. Vlada je izdala odredbo, da naj se prešiči za dom še decembra pokoljejo. Boji se, da bi kmetje dali prešičem preveč drugih živil, ki jih bodo ljudje rabili. Z mastjo bo šlo gori še huje, kakor pri nas. Vojaštvo zahteva zelo veliko prešičev, mesta se bi pa tudi rada zavarovala, debelih prešičev pa nikjer ni. — Na Hanoverskem, kjer imajo posebno veliko prešičev, so sklenili kmetje, da bodo pripustili svinje samo enkrat na leto, dokler bo trajalo tako pomanjkanje krmil. Cena za prešiče je na Nemškem več kakor še enkrat nižja.

Sladkor. Sladkorne tovarne poročajo, koliko se je pridelalo sladkorne pese in koliko bodo v tej zimi sladkorja napravile. Pese in sladkorja bo manj za 27 odstotkov, kakor leta 1916-17., torej so nas precej preveč prikrajšali. Leta 1917. se je napravilo sladkorja 6,973.000 q, lani 9,352.330 q. Povprečno ga pride še letos čez 12 kg na osebo za celo leto. Seveda ga je treba veliko dati na Bolgarsko. Turško in v Švico v zamenjavo. Sladkorja je pridelala Češka 3,105.000 q, lani 4,589.530 q. Moravska letos 1,880.500 q, lani 2,675.050 q. Ogrska in Bosna letos 1,987.500 q, lani 2,087.775 q. Sladkorne pese so pridelali v letošnjem letu 43,160.600 q, lani 59,045.000 q. Sladkorja v drugih deželah še precej bolj primanjkuje, kakor pri nas. V Ameriki, zlasti na Kubi so pa zelo pomnožili pridelovanje trstnega sladkorja. — Na Češkem in Moravskem zahtevajo kmetje za leto 1918. za vsakih 100 q pese 2—3 kg sladkorja »in natura«. Tričetrť kg bi prav lahko vsak dobil sladkorja na mesec.

Posestniki žrebcev, ki jih hočejo v prihodnje spuščati za plemenitev tujih kobil, morajo zglastiti te žrebce pri okrajnem glavarstvu najpozneje do 1. januarja 1918. Naznaniti je treba ime, priimek in bivališče posestnika kakor tudi plemo, starost, barvo in stajališče žrebca. Za žrebce pod štirimi leti in za noriške žrebce pod tremi leti se sploh ne dajejo dopustila za spuščanje.

Podpore za preživljanje.

Nekatere družine dobivajo sedaj visoke podpore. Starim ljudem se pa večkrat vendar le hudo godi, kar dokazuje ta-le slučaj. Oče je izročil posestvo sinu, ko se je ta oženil. Kmalu potem je bil mladi gospodar vpoklican in je padel na bojnem polju. Sneha bi bila dolžna dajati starima dvema užitek, ki ga imata izgovorjenega; a ker je mečka in tudi malo pridelala, ne daje starima niti četrtinke tega, kar jima gre, češ, da ne more dajati, saj nima dosti niti za-se in za enega otroka. Vleče pa za stara dva pri davkariji polno

podpore za njuno preživljanje, namreč po 3 K 20 vin. na dan. Prosila sta stara dva komisijo za preživljanje, da naj se njuna podpora nakaže njima, ne snehi. Mož je star 31, žena pa 77 let, ter sta za delo nesposobna. Komisija je pa odgovorila, da se njima podpora ne more nakazati posebej, ker jo dobiva sneha, ki jima je zavezana dajati užitek. Ako užitka ne dobivata, naj iščeta svojo pravico pri sodnji. Bridko je za starca, da morata v visoki starosti na nekdanjem posestvu stradati in si iskati kruhka pri sodnji; je pa še vprašanje, če ga bosta tam dobila. V takem slučaju naj bi se komisija za preživljanje ozirala na potrebe starcev in se postavila na stališče skrbnega sina, ne pa trde snehe. — Drugi slučaj. »Vsled vpoklica preživljanje svojcev ni ogroženo.« Te fraze, ki se večkrat čita v odlokih prčenj za preživljanje, navadni ljudje ne razumejo. Zato tudi lahko, ko so vprašani, če je preživljanje »ogroženo«, naprčno odgovarjajo. Nedavno je vprašal neki okrajni glavar neko prosilko na uradnem dnevu, če je preživljanje njene družine vsled vpoklica moža »ogroženo«. Rekla je, da ne, kar je glavar brž dal na zapisnik. Njena prošnja je bila vsled tega odgovora seveda odbita. In vendar bi ona po zakonu imela pravico do podpore. Sama je na gruntu s petimi otroki, katerih še nobeden nima sedem let. Mož je že 3 leta v vojski. Razen tega ima ona dajati še staremu očetu in bolni materi precej velik užitek. Oba sta za delo nesposobna, ker sta stara in bolna; jesta pa še. Grunt se obdeluje le z najetimi močmi, kar ne nese, in zato gre posestvo rakovo pot. Zaradi zgoraj omenjene izjave žene bo tudi pritožba na deželno komisijo komaj kaj izdala.

Listek

Zvonarjeva hči.

(Povest. — Spisala E. Müller. — Priredil Fr. Steržaj.)

(Konec.)

Mlada Marica je lažje pozabila vso nesrečo nego mati, ki je bila vsa uničena. Bratranec ju je pripeljal v lepo okolico. Nizki holmci so se dvigali iz zelene ravnice, na vrhu pa krona njena — bela cerkva — okoli nje venec samostanskih zidov. Tu so zvonili na vsežgodaj zjutraj k sveti maši. Vrata so se odpirala; mlade žene z ljubkimi otroki v naročju in z resnimi možmi ob strani: vsi so šli čez travnike po stezah proti cerkvi. Starikave, upognjene žene in sivolasi starčki so stopicali v brežino, tja proti zvonovom — tja k službi božji. Ena vera, ena pot na vsežgodaj zjutraj, ena molitev na večer. Ko se je jel razgrinjati večerni mrak nad vasico in ravnino, se je oglasil zvonček na hribih po vseh vaseh: »Zdrava Marija!« In hipno je umolknila glasna igra dečkov, krožek deklic se je pretrgal, otroci so zunaj na prostem sklepal ročice in mo-

lili; pa ni bilo nikogar, ki bi se jim rogal, nikogar, ki bi kaj drugega govoril, dokler se je slišal večerni zvon. Žene so pobožno sklonile glave k tlom, v spoštovanju do Device Marije so se odkrivali možje — vsi, vsi so mislili na eno, ki nam je prinesla po Sinu odrešenje.

Marija je vsrkavala ta blagi mir verske enote v svoje nepokvarjeno srce. In njena duša je globoko čutila: »Kjer ni ednosti v veri, ni blagoslova.« Nikoli se prej ni mogla čutiti tam tako domačo, kakor tukaj, ko so bili vsi eno po veri. Razpor med raznoverci jo je oropal očeta in domovine ter ukradel srečo otroških let. Večkrat je dejala materi: »Vse je prav in lepo tukaj, toda — sama si ne morem pomagati da ko bi bila deček, kakor Mirko — hotela bi postati katoliški duhovnik. Učila bi in razlagala blagoslov enotne vere, utrditi, okrepiti in vzdramiti bi hotela vse — omahujoče v veri.«

Mati je pa zrla le tiho predse. Kaj naj bi rekla? Njenim otrokom so vendar morale te misli priti v kri — ko je prej sama toliko razmišljala.

Dve leti sta minili. Ženski sta z domačimi delali doma in na polju. Nekega večera, ko so posli odšli ven in ostali sami med seboj, bratranec z ženo, Rozika z Marijo in trije domači sinovi, je dejala Marija: »Tako, sedaj je vse pod streho. Sedaj me ne boste rabili in lahko grem — svojo pot.«

Rozika je začudeno pogledala svojo lepo razcvitajočo se hčerko. »Kaj nameravaš?« jo je srčno vprašala in njena vedno blede lica so zardela. Radovedno so gledali sorodniki Marijo in mladi sinovi so se spogledali. Deklica pa je odgovorila: »V samostan hočem iti in postati šolska sestra.«

Rozikin obraz je še bolj zardel: »Moj Bog! Tudi njo bom izgubila,« ji je zašumelo po glavi. A naučila se je molčati in pustila, da so drugi govorili, samo njene oči so se pogovarjale s hčerko, ki je brala v materinih bol in veselje. Bratranec pa je udaril s pestjo ob mizo:

»Škoda te je, dekle!«

Okrogla njegova žena je počasi pripomnila: »No, slabše ne boš imela, kakor v zakonu. Zakonski stan — reven stan.«

»No, na tebi se ravno vidi,« se je zasmejal mož in jo potrkal na debelo ramo. Ta pa je samo vzdihnila.

Trije sinovi so pa povsili glave. Sestre niso imeli, vzljubili so Marijo, — oni najstarejši jo je imel še prerad. Stisnil je pesti in zamrmral — no, sedaj gre pa v »kloster!« —

Ko je čez dve leti napregel hišni oče dva najlepša vozička, da se peljejo v štiri ure oddaljeni samostan, so sedli vsi na mehke sedeže v najlepših oblačilih. Bratranec med svojo svojo ženo in tiho Roziko, najmlajša sinova zadaj na drugi sedež; na drugem pa najstarejši sin z svojo cvečico, mlado ženo. Danes je častni dan Marijičin — njeno preoblečenje.

S solznimi očmi in s težavo se je zvečer ločila mati Rozika od lepe, mlade »sestre«.

V glob je položila s to ločitvijo vse svoje veselje. Ostala ji je še samota in spomini. In ker se je bala teh, se je morala

ogibati samote. Dobri sorodniki so se na vse mogoče načine prizadevali, da bi za misljeno sorodnico razvedrili, pa je trpke dejala včasih: »Vsak križ je težak, a najtežji oni, ki si ga človek iz teše sam.«

Ko so prišli k hiši otroci, se je začelo jasni okoli nje. Sedla je k zibelki, sklepala jim ročice in jih varovala, kakor angel varih. Posebno dečke je imela noč in dan v svoji sobici.

Bog ji je dal v teh otrocih tolažbo za zadnje dni.

Poleti je sedela zunaj na klopi pred hišo, in otroci so prihajali od vseh strani. Rozika jim je že stotič pripovedovala vedno novo zgodbo o Betlehemu.

Nekega dne je sedela mrtva med njimi. Ko jo je našla mlada gospodinja, je zavpila in otroci so pričeli glasno jokati. Na njenem grobu je stal močno ginjen, tuj gošpod, luterski pastor, njen sin; poleg njega vedrega mirnega obraza, ki je spriceval resničnost besedi: »Kar Bog stori, vse prav stori,« mlada redovnica, njena hči.

Vsi so pokropili rakev z blagoslovno vodo; tudi njen sin.

Saj je bilo to zadnje, kar je mogel še ljubega storiti svoji materi — —.

„Domoljubovo“ novoletno voščilo:

*Mir v srcih, mir po domovini,
mir na bojiščih!*

*Srečen povratek vsem, ki hrepené po
domu!*

*Dobrotljivi Bog naj usliši prošnjo
trpečih!*

Slike in črtice z bojišč.

Pismo iz Bosne.

Sedim na bregu široke, a mirno teče Save, sestavljajoč za »Domoljuba« obljubljene vrstice. V dalji za nizkimi slavonskimi hribi tone solnce, okolico objema večerni mir, v mestu se pa začne pravo življenje. Raznovrstni prodajalci se oglašajo iz lesenih kolib, ponujajoči svoje izdelke. Čuje se postrežljivi Albanec, voščec popotniku: »mlámjamir« (dober večer) in potem prijazno vabeč h »kavi bijeli«. Ko se ta ali oni odzove vabilu, ga zgovorni gostitelj kar obsuje z vsemi mogočimi pozdravi, n. pr. »lándomir« (z Bogom), »Baš dzünin emir« (dobro spavaj) in nátenemir« (lahko noč). Iz druge strani ponuja sivobrabi Turčin »kolače«, limonado in sladki čaj. Enaki prizori se ponavljajo po vsem mestu, na obeh straneh ulic. Vidite torej, da tu še ni treba stradati; za denar se vsega dobi. — O solncem zahodu je turška džamija odprta. Radovednost me je gnala, da si jo ogledam. Ko se približam, me ustavi »hodži« (cerkovnik): »Molim za ulaz,« ga poprosim prijazno. »Zabranjen,« mi odzove resno. — »Istina?« — »Jést!« Vendar si je Turčin

premisli. »Ulaži, a izuj cipale,« mi veli po kratkem molku. Odgovor mi ni povsem ugajal; segel sem v žep in mu stisnil desetico. Vstop mi je bil nato dovoljen, ne da bi moral sezuti obuvale. Notranjost džamije je precej snažna, tla so pogrnjena z rdečimi preprogami, stene okrašene s podobami in turškimi napisi; razen mize, leče in velike stenske ure nisem opazil posebnosti. — Največ živahnosti in hrupa je dan za dnem na postaji ob kolodvoru. Bosanski »momci« prihajajo v svojo solčno domovino, drugi odhajajo srčni in bojevit na razna bojišča. Vrisk odmeva, navdušene bojne pesmi se razlegajo. Videl sem mater, spremljajočo v vojaške odhaja-jočega sina. Navduševala ga je neprenehoma: »ne moj se bojati ništa!« »Neću se,« je odgovarjal kratko sin in zopet ponavljal: »neću se.« Razstala sta se brez žalosti na obrazu. Tako se poslavljajo junaki! Tedaj sem globlje občutil resničnost grobnega napisa na spomeniku tukajšnje- ga pokopališča, kjer spava padli junak, ki z njim kliče plakajoča žena: »Spavaj sladko, mili družo — blagoslovljen spomin tvoji — bijedna sam a sam sretna — jer si umro za dom svoj.« — V mestu se nahaja dokaj gospode različne narodnosti; vmes je pa tudi mnogo siromakov in zapuščenih mladine; nje navadno delo je pohajkovanje in tatvina. Nedavno je zasačil mestni paznik dva paglavca, ki sta izmaknili večjo vsoto drobiža. Zanimivo je, kako sta znala tajiti: »Nisam, Boga mi, ubij me, zadavi me, obesi me, nisam!« Tajitev pa ni pomagala, kajti v njunih žepih se je našel denar. Uzmoviča sta morala v luknjo. — Na obrežju se je začelo nočiti. Izpred poslopja vojaške straže nagnanja rezki glas roga vojakom uro počitka.

Iz 12. bitke.

Vojak Janez Struna iz Podšumberga, ki se nahaja že nad dve leti na italijanskem bojišču, piše svoji materi:

Najprej Vas presrečno pozdravljam ter se Vam zahvaljujem za karto, ki ste mi jo poslali. Že dolgo nisem dobil nobenega sporočila od doma, a ni nič čudnega, ker sem zdaj tako daleč v Italiji in prometne zveze še niso urejene. Italijan se je moral daleč umakniti. Po cestah, koder je bežal, je ležalo toliko najrazličnejših stvari, da jih Vam ne morem naštet: raznovrstni avtomobili, topovi vseh kalibrov, municija ter trenski vozovi idr. Veliko smo prestali, hodili brez počitka; pa se bo že vse pozabilo, da smo le Italijana pregnali. Večkrat smo bili premočeni kakor miši. Bil sem v veliki nevarnosti pred sovražnimi krogli, a kljub temu sem ostal še zdrav, za kar se mi je zahvaliti Bogu in Mariji; upam, da me bo Marija varovala tudi naprej. Še veliko imam povedati, pa nimam časa, da bi pisal. Srčni pozdrav!

Angeli varih.

Bilo je prvi čas vojske, ko so bile najstrašnejše bitke pred Lvovom, glavnim mestom Galicije, uprav na dan angelov varihov. Solnce je bilo spuščalo svoje gorke žarke na zemljo, vmes je pa rahlo pihljaj prijeten vetrič. Bil je res dan, ka-

koršnega si človek želi doma. Le v daljavi strašno grmi; topovi neprestano odpirajo svoja žrela, strojne puške drobijo svojo pesem, in salva za salvo se sliši iz bližnjega gozda. Sovražnik je tudi nas večkrat obiskal, tako, da smo se morali prestaviti na drugo stran gozda. Svet je bil lep; sama ravnina. Par sto metrov pre nami je stala vas. Za gozdičem na zelenem pašniku je pasel pastirček par kravic. Ker ni bil daleč od mene, se mu nekoliko približam ter ga vprašam, če se nas kaj boji. Odgovori mi: »Ne. Vi mi ne storite nič hudega.« — »Ali se bojiš Rusov?« — »Ne, saj jih ne bo sem, saj jih boste vi nazaj zapodili.« — »Ali se bojiš granat in šrapnelov, ki tukaj tako pogosto padajo in po zraku frčijo?« — »Ne, saj nisem vojak.« — »Kako pa, da si ti tako srčen, da se ne bojiš nobene stvari?« ga vprašam nadalje. Odgovori mi: »Danes se nič ne bojim, ker je praznik angelov varihov.« — »Torej veš, da te angel varih varuje?« — »Da, vem.« — »Kdo ti je pa to povedal, da so angeli varih, in da ljudi varujejo??« — »Atu in mamu so bili v kostelu in so pan-kšonc« govorili, da se nam ni treba nič bati, da nas bodo angeli varovali.« Nato ga lepo pohvalim, da je priden in da naj le zaupa v angele varih, pa se mu ne bo nič zalega zgodilo. Podam mu nato skorjo prepečenca, ki ga je bil zelo vesel. V tem hipu začno padati vsakovrstne granate in že prihruje ena prav velika ravno na prostor, kjer je stal ubogi pastirček. Vse naokoli se zagrne v meglo. Ko se dim malo razkadi, se približam mestu usode. Par metrov stran od velike jame, ki jo je naredila granata, vidim pastirčka, ki je ravno vstal. Takoj hiti nazaj po svoj klobuk in prepečenec, ki ga je izgubil med tem, ko ga je vrgla granata na drug prostor. Začuden sem ga pogledal. Videl sem, da je zdrav in se mu ni nič zalega zgodilo. Še prav junaško je izvelkel izpod zemlje svoj klobuček, ki ga je bila granata zasula. Urno steče za živino, ki je zbežala pred strašnim pokom nazaj proti vasi. Ta dan sem se prepričal, da v resnici angeli varih varujejo nedolžne. Tega dogodka ne bom pozabil, dokler bom živ. — Topničar Fr. Grabnar.

Najboljša in najsigurnejša
prilika za štedenje:

Ljudska posojilnica

Ljubljana

Miklošičeva cesta štev. 6

(tik za frančiškansko cerkvijo)

sprejema hranilne vloge, in jih obre-
stuje po 4 1/4% brez kakega odbitka.

radne ure od 8. zjutraj do 1. popoldne.

Glej inserat!

Po domovju hrepenim!

Po domovju hrepenim!
Srce moje koprneče
dol na topel jug me vleče;
po domovju hrepenim!

Po domovju hrepenim!
Kot trpeča duša v vicah
po nebeških veselica —
po domovju hrepenim!

Po domovju hrepenim!
Po domačem milem seli,
po cerkvi naši beli;
po domovju hrepenim!

Po domovju hrepenim!
Po goricah vinskih naših,
temnih gozdih njih mejaših;
po domovju hrepenim!

Po domovju hrepenim,
kjer mi oče polje orje,
žito valovi kot morje;
po domovju hrepenim!

Po domovju hrepenim,
kjer žive srcá ljubeča,
zadovoljnost, radost, sreča;
po domovju hrepenim!

Po domovju hrepenim!
Kdaj te rešen bom, tujina?
Kdaj spet zrem te, domovina,
rodni svet in draže ž njim?!

Vide.

Tedenska pratika.

Petek, 28. decembra: God nedolžnih otročičev. — Ta dan je obenem praznik mladine, ki je združena v »Dejanju sv. Detinstva«. — V Ljubljani je sv. maša s petjem za žive delezničke »D. sv. D.« v uršulinski cerkvi ob osmih; popoldne nato pa (ob štirih) govor in slovesni blagoslov mladine. — Sv. Kastor, muč. — Sv. Donata, muč.

Sobota, 29. decembra: Sv. Tomaž, šk. in muč. — Sv. Krescencij (Rati-slav).

Nedelja, 30. decembra: Evang.: Simeon in Ana v templju. — Sv. Nicefor, muč. — Sv. Melanija, rimska go-spa.

Ponedeljek, 31. decembra zadnji dan letaj Sv. Silvester, papež. († 335.) — Sv. rimske device-muč.: Pavlina, Ru-stika, Donata, Serotina, Hilarija in Nominada.

Torek, 1. januarja 1918: Novo leto, Obre-zovanje Gospodovo. — Sv. Odilo, opat. († 1049.)

Sreda, 2. jan.: Ime Jezusovo.
Četrtek, 3. jan.: Sv. Genovefa, dev. († 512.)

Solnce vzhaja ob 7. uri 53 min.; zahaja ob 4. u. 13 min.

Luna: Ščip 28. dec. ob 11. uri.

Janez Evangelist.

(† 100.)

Tisti apostol, ki je do zadnjega zdihljeja priporočal vernikom medsebojno ljubezen, se je sam odlikoval v izredni ljubezni do Boga; po božjem navdihnjenju je smel zapisati v evangelij v svojo hvalo, da se je imenoval »učenca, ki ga je Jezus ljubil.« Zveličar je ljubil nedolžnost nad vse, prav zato je bil Janez njegovemu božjemu Srcu najdražji. Janez je eden onih treh apostolov, ki so bili navzoči, ko se je Jezus na gori Tabor spremenil, ko je na Oljinski gori krvavi pot potil. Pri zadnji večerji je naslonil svojo glavo na srce Jezusovo, pa tudi takrat je vztrajal z materjo Jezusovo, ko so vsi drugi učenci pobegnili iz strahu pred judi: stal je do zadnjega poleg križa Jezusovega. S križa doli mu je zato Zveličar izročil v varstvo Marijo, ki jo je sprejel Janez v varstvo in oskrbo. Tako je bila »Devica devici izročena« kakor pripomni lepo sv. Avguštin. Po vnebohođu Jezusovem je živel sv. Janez v Jeruzalemu, pozneje pa v Efezu. Za časa cesarja Domicijana so ga vrgli v Rimu v kotel razbeljenega olja, a Bog ga je čudovito rešil. Nato je bil pregnan na otok Patmos v Egejskem morju blizu Efeza. Tukaj je prejel od Boga skrivnostno razodenje o bojih in zmagah sv. Cerkve. Umrl je v Efezu l. 100 po Kr.

To in ono.

Slava zmagalcem!

Najlepšo vam danes izrekamo hvalo, junaki, za zmago v Italiji res zalo. Ste vrlo branili nam lepe domove, nazaj ste spet vzeli obsoške vrhove.

Bežati je moral poveljnik Cadorna, zadela ga zdaj je usoda osorna. Tam dol pri Tilmentu se malo ustavi, prtljago na hrbtu si urno popravi.

Počakaj Cadorna! Najbrž si se zmotil; saj menda prot' Trstu si bil se napotil. Si hodil ga gledat, pot gladit dve leti; zdaj Trst »nehvaležni« ne da se zavzeti.

Zdaj rešeni vsi smo nemile usode; pregnal nas Talijan še zaenkrat ne hode. Junakom pa hvala, tisočkratna hvala! Še mir naj nam končno že kmalu priplaval Jož. Čuk.

»Za sedaj še oproščen«. Hudomušni tatovi so nedavno odnesli nekemu kmetu v škocijanski župniji na Koroškem 14 kokoši, petelinu so pa prizanesli; najbrž se jim je zdel prestar. Obesili so mu pa okrog vratu tablico z napisom: »Za sedaj še oproščen.«

Čarovnik. Pozimi si iščejo mladi ljudje v domačem krogu zabave in razvedrila. Naslednja šala se posreči le tedaj, če še ni nikomur znana, ali pa če večina navzočih zanjo še ne ve. Čarovnik hoče pokazati, kako »las pleše« ter vpraša, ako je kdo v družbi, ki še ni videl, kako las pleše. Gotovo se jih več oglasi, da tega še niso videli. Nato vzame skledo, jo napolni z vodo ter položi na sredo mize, ne na kraj mize; miza pa ne sme biti pregrnjena s prtom. Zdaj položi čarovnik dolg las počasi, pozorno in resno na vrh vode, rekoč, da bo las začel v kratkem plesati. Navzoči gledajo in se sklonijo proti skledi (tudi tisti, ki jim je morda igra že znana); v istem hipu udari čarovnik z roko po vodi, da brizgne vse strani... Ničče ne bo več vprašal, če je in kako bo las plesal.

Ne prideš blizu. V bolnišnici se pritožuje neki bolnik: »Gospod zdravnik, ta hrana je zame prepričla; preskrbite mi vsaj več kruha!« — Zdravnik: »Če drugi bolniki izhajajo, boste menda že tudi vi.« — Bolnik: »Saj drugi tudi ne izhajajo.« — Zdravnik: »No, zakaj bi pa ravno vi morali imeti prednost?«

Za razvedrilo.

Tudi nadomestilo. Deklica pride k sosedom pa zaprosi, da bi ji za eno noč posodili petelina. »Petelina? Čemu pa?« — Deklica: »Naš ata bodo jutri zgodaj šli z doma, pa se nam je pokvarila ura-budilka.«

Pozdrav od Boga. Pošten Porenčan je prenočeval na svojem popotovanju v večjem hotelu, kjer je imel predavanje neki brezverec. Svoj bogokletni govor je zaljučil z besedami: »Če bi bil Bog, bi poslal angela, ki bi me kaznoval.« — Te besede je slišal tudi tujec iz Porenja, pa reče sam pri sebi: »Das kann och ich schon besorgen.« — (to pa že tudi jaz oskrbim). Vstane, se prerine skozi množico do govornika, ki je hotel pravkar oditi, pa mu pripelje dve zaušnici, češ: »Ne schöne Gruß von unserm Herrgott!« — (lep pozdrav od Boga).

Vprašanja in odgovori.

Družina R. — Gross Raming: Pritožiti bi se bili morali takoj na obratno vodstvo dotične železniške proge; zdaj bo najbrže prepozno. Prosite, da posreduje goriški poslanec Fon, ali pa deželni glavar dr. Faidutti. — Pišite mu kar v državno zbornico na Dunaju. — Obrniti se smete tudi na posredovalnico za goriške begunce v Ljubljani, Dunajska cesta.

J. M. — Savohran: Na c. kr. obrtni šoli je sedaj deloma reden pouk za stalne učence in učenke raznih strok. Zimskih tečajev ni, razen za invalide.

M. K. — Sv. Duh: Nekateri imajo srečo, drugi ne; cni si znajo pomagati, se poslužijo vseh ugodnosti o pravem času, drugi za take ugodnosti niti ne zvedo ne, ker ne bero časopisov in jih nihče na to ne opozori. Pravijo, da se nekateri tudi izmažejo; če res — ne vemo.

M. S. na J.: Vprašanje cerkveniše bise naj uredi cerkvena oblast, ker je gotovo več takih slučajev. Vprašajte o. župnika.

M. 2. Laze-Gorje: Komisija pravi, da Vam je nakazala vzdrževalnino po državnem zakonu z dne 26. dec. 1912, št. 237. Seve, po tem zakonu, ki je določal prvotno podporo, Vam niso premalo dali. Sklicevati se morate v novi prošnji na postavu, ki je bila sprejeta dne 14. julija 1917 v državnem zboru in ki jo objavlja državni zakonik pod št. 313. V veljavo je stopila ta postava dne 1. avgusta 1917. Po tem zakonu so podpore zvišane.

J. S. — Kornić na Krku. Če vpoklicanec pade na bojišču ali pa umrje vsled vojne službe, se izločuje vzdrževalnina v polni zakoniti izmeri še ves čas sedanje vojne in še šest mesecev po končani vojni, ako se vojna preskrba poprej ne uredi z novim zakonom. (Cesarska naredba z dne 12. junija 1915, drž. zak. št. 161, in ukaz ministrstva za dež. brambo istega dne, drž. zak. št. 162.)

M. L. Senožet-Dol pri Ljubljani. Proti odločbi okrajne komisije je dopusten priziv na deželno komisijo za preživljanje, in sicer v 60 dneh, ko se je dostavila odločba okrajne komisije. Ministrstvo nima s tem nič opraviti.

LOTERIJSKE ŠTEVILKE.

Gradec, 19. dec.: 69, 33, 25, 82, 27.

Srečno in veselo novo leto 1918

želi vsem cenjenim odjemalcem, prijateljem in znancem, proseč jih i v bodoče enakega zaupanja

FRANC DOLENZ, glavna trgovina in podružnica v Kranju in na Bledu.

SKRIVALNICA.

Razjaril je bika borilec, zabodel ga z nožem v rilec, nato mu še z ruto nagaja, da srd silovito mu vstaja. Ko ta se borilec utruji, če mrtev preماغan se zgrudi, borilec še eden ga čaka; navada na španskem je taka. A skrit je, ne vidi nesreče, če bik se zadere tja v meče.

Nasproti glavne pošte

v Ljubljani 15

kupiš po ceni in dobro zlatino, dobrodoče švicarske ure, uhane, prstane, svetinjske i. t. d.

Kupim

staro zla o, briljante, srebro po visokih cenah.

Lastnik tvrdko: F. Cuden Sin samo v Selenburgovi ulici št. 7.

Solčna postrežba!

Krmila manjka!

Zato se uporabljajo nadomestna sredstva za krmila. Da to krmo živina, perutnina dobro prebavi in popolnoma izkoristi, naj se pri meša 2 krat na teden krmil, ena pest polna „Mastin“ to je dr. pl. Trnkóczy-a redilni prašek. Paket velja 1 K, 5 paketov 6 K, pošt-nine prosto. 5 paketov zadostuje za 3 mesece za enega vola, kravo, ali prašiča, da se zreži.

Glavna zaloga:

Iekarna Trnkóczy

zraven rotovža v Ljubljani.

Mastin je bil odlikovan z najvišjimi kolajnami na razstavah: na Dunaju, v Parizu, Londonu in Rimu.

Na tisoče kmetovalcev hvali in rabi „Mastin“.

Ročni mlin

za drobljenje, najboljše konstrukcije, dobavlja takoj najceneje po pošti E. Wolfsohn, Dunaj II, Obermüllerstrasse št. 17.

Potrji globoke žalosti naznanjamo vsem so-
rodnikom, prijateljem in znancem pretužno vest,
da je naš ljubljeni, edini sin oziroma brat in stric,
gospod

Franc Podlogar

† torek, dne 18. t. m. v mladeniški dobi 18 let
nenadoma preminul.

Predrago ranjkega priporočamo v blag spo-
min in molitev.

Kal pri št. Janžu (Dolenjsko), dne 21. de-
cembra 1917.

Žaluoča rodbina Podlogar.

PREKLIC.

Podpisana sem Fr. Lamberšku iz Podgorja hiš.
št. 81 očitala, da mi je v noči od 11. na 12. novem-
bra v družbi drugih zlikovcev vzal leseno klop iz-
pred moje hiše ter jo neznano kam odnesel.

Ker pa se je izkazalo, da je imenovan pri celi
stvari povsem nedolžen, preklicujem te moje žaljive
besede, katere sem v razburjenosti in vsled na-
pačnih obvestil izgovorila, ter se mu zahvaljujem,
ker je od tožbe odstopil.

V Podgorji, dne 2. grudnia 1917.

Marjeta Plevel,

3175

posest. in gostil. v Podgorji št. 86.

PREKLIC.

Podpisani obžalujem, da sem govoril in
razširjal neresnične govorice o g. Juliju Po-
dgoniku, občinskem svetovalcu, češ, da je
hotel odposlati en vagon občinskega krom-
pirja drugam, kar mu je pa preprečila mestna
aprovizacija, ki mu ga je na kolodvoru od-
vzela ter zaplenila in ki ga bo med občane
občine Moste razdelila — preklicujem in ob-
žalujem vse žaljive besede kot neresnične.

Moste, dne 14. decembra 1917.

JAKOB PORAVNE,
Novi Vodmat št. 123.

Čudovito ceno!

20 vinarjev stane 1 kg perila

da — opere čisto in belo kot sneg skoro brez truda in
zajamčno brez škoda le s

„Tow-Tow“ prima pralno pasto in splošnim či-
stilnim sredstvom! — Tudi se s

„Tow-Tow“ pere perilo, čisti vsakovrstna po-
soda in snagi pod itd. brez dodatka
solja, sode, luža itd.

„Tow-Tow“ sam se torej takoj raztopi!
splošno rabijo, ter je postal že pri-
ljubljen pralni in čistilni sredstvo, ker je naj-
boljše in najcenejše; manjkati bi ne smel v no-
benem gospodinjstvu, bolnišnici, samostanu,
sirotišnici, hotelu, sanatoriju, restavrantu, kon-
sumnem društvu itd.

„Tow-Tow“ je masčoba prosta kemična sestavina
brez ila in klorovega apna.

„Tow-Tow“ ne konkurira z vsemi obstoječimi po-
naredbami nadomestil za pranje v
ceni, pač pa po nedosegljivi in neprekosljeni sni-
žini moči! — Potni zabojček

„Tow-Tow“ 5 kg (brutto) za 20 K zadostuje po-
pomoma, da se čisto belo opere 70-
80 kilogramov perila. — Zaboj 10 kg

„Tow-Tow“ za 37 K za krog 150—250 kg, in zaboj
20 kg za 70 K za 300—350 kg perila.

Pošilja se prosto vozno in zaboja po povzetju.
Razprodajalci določeno primeren popusti izurjeni zastop-
niki se povsod iščejo proti proviziji. Pišite že danes
na „Tow-Tow“-tovarno Marton Rubinstein & Söhne,
A.-G., Makó št. 63, Ogrsko. — Uporabna navodila, zelo
priročna, se prilože vsakemu računu. Dopisuje se le
v nemškem jeziku.

Dva krepka

DEČKA

katere imata veselje izučiti se usnjarstva, sprejemem
takoj. — IVAN POLLAK, usnjarija v Kamniku na
Gorenjskem. 3313

Ročne mline

primerne za mletev vseh vrst žita prodaja:
Adolf Oppenheim, Mor. Ostrova, Brücken-
gasse šte. 13. 3374

Za vsako množino semenske

domače detelje

ima najboljšo porabo 3317

FRAN POGACNIK, LJUBLJANA,
Dunajska cesta šte. 36.

Razširjajte „DOMOLJUBA“!

Edini slovenski zavod brez tujega kapitala je:

1440

VZAJEMNA ZAVAROVALNICA

proti požarnim škodam in poškodbi cerkvenih zvonov
Ljubljana, Dunajska cesta 17, Ljubljana.

Zavarovanja sprejema proti požarnim škodam: 1. raznovrstne izdelane stavbe, kakor tudi stavbe med časom
zgradbe, 2. vse premično blago, mobilije, poljske orodje, stroje, živino, zvonove in enako, 3. vse poljeke pri-
dolke, žita in krmo, 4. zvonove proti prelomu, 5. sprejema tudi zavarovanja na življenje, oziroma doživetje
in druge kombinacije in proti nevarnostem, vsakovrstna podjetja, obrti kakor tudi posamezne osebe za doživetje
nižjeavstrijsko zavarovalnico, od katere ima tudi doživetni odbor kranjski podružnico.

Varnostni zaklad in udnine, ki so znašale l. 1915 K 783.206 29, so poskočile koncem l. 1916 na K 906.828 91.

Toda, čimverje zanimanje za ta edini slovenski zavod, tembolj bo rasel zaklad.

Ponudbe in pojasnila daje ravateljstvo, glavno poverjeničstvo v Celju in na Proseku, kakor tudi
po vseh šarah nastavljeni poverjeniki. Cene primerne, hitra cenitev in takojšnje izplačilo.

BOŽIČ, krasni praznik požrtvovalne ljubezni je tu! Težki čas, ki po-
stavlja vsako posamezno življenje v službo za celokupnost, naj dá tudi naši ljubezni
in darežljivosti pravo smer.

Naše veselje in naša žalost je tesno spojena z usodo domovine. Srečo in
bodočnost naših otrok pa zagotovi sijajni uspeh

VII. vojnega posojila

Le-to naj premisli vsakdo pri izbiranju

božičnih daril

Na božični dan izpolnimo svojo dolžnost napram domovini, poskrbimo za
svoje drage

z zavarovanjem na vojno posojilo.

Da zagotovite svojim otrokom brez vsakega daljnega plačevanja stroške
za učenje ali oskrbo, plačate enkrat za vselej za vsakih K 100— nominala VII. voj-
nega posojila

za zavarovanje na 10 let	K 59-13
» » » 12 »	» 53-73
» » » 15 »	» 46-34
» » » 16 »	» 43-76
» » » 18 »	» 39-71
» » » 20 »	» 35-67

To je pač najboljšo in najumestnejše darilo, ki ga more zamisliti požrtvo-
valnost in skrb za bodočnost.

Časi so resni in velik! Dnevi odločitve se bližajo. Skozi oblake težke
sedanjosti se blišči toli zaželeni mir! Naj prinese božični dnevi vsem srečo in
blagostanje, naj užgo v srcih otrok, za katerih bodočnost in svobodo se bojujemo,
ljubezen do domovine za vse čase!

C. KR. AVSTRIJSKI VOJAŠKI ZAKLAD ZA VDOVE
:: :: IN SIROTE, ZAVAROVALNI ODDELEK. :: ::

Zavarovanja se sklepajo na temelju pogodbe pri c. kr. priv. življenski
zavarovalnici AVSTRIJSKI FENIKS na Dunaju.

Pojasnila dajejo in predloge sprejemajo: deželna poslovalnica c. kr. avstr.
vojaškega zaklada za vdove in sirote, zavarovalni oddelek, Ljubljana, Frančevo na-
brežje 1, vse okrajne poslovalnice in njihpooblaščenici.

Na pismeno zahtevo Vas obišče pooblaščen zastopnik našega zavoda.

500K

Vam plačam
ako Va-
ših kurjih oca, brada-
vie in trde kože takom
3 dni s korenino, brez
bolečin ne odpravi
RIA-SALSA
Cena lončka s jamstve-
nim pismom K 275, 3
lenčki K 250, 4 lonč-
kov K 250.
Kemeny Kasebau
(Kassa) L. poštni predal
12.660 Ogrsko.
100.000 sahvalnic.

Polhovje kožo

kupuje po najvišjih cenah
D. Köfner,
velotrgovina s kožami
in kožuho.

Lipsko, Brühl 47.

Pošiljatve v zavojih po
5 kg se prosijo po po-
šti, za kar se takoj od-
pošlje odpadli znesek.

Brinje

za kuhanje žganja oddaja v večjih in
manjših množinah trvdke 2358

Ivan Jelačin, Ljubljana, Emonska c. 2.

Suhe gobe,

črno in rdečo deteljo, kumno, janež, repno,
korenjevo, razna travna in druga domača se-
mena, prazne vreče kakor tudi vse vrste pri-
delkov kupuje **SEVER & URBANIČ**, Ljubljana,
Wolfova ulica 12.

Ustanovljeno l. 1893.

Vzajemno podporno društvo v Ljubljani

registrovana zadruga z omejenim jamstvom.

Dovoljuje članom posojila proti poroštvu, zastavi živ-
ljenjskih polic, posestva, vrednostnih papirjev ali proti
zaznambi na službene prejemke.

Vračajo se posojila v 7 1/2, 15 ali 22 1/2 letih v
odsekih ali pa v poljubnih dogovorjenih obrokih.

Kdor želi posojila, naj se obrne na pisarno v Ljubljani,
Kongresni trg šte. 19, ki daje vsa potrebna pojasnila.

Društveno lastno premoženje znaša koncem leta 1915 519.848,40 kron.

Zadruga sprejema tudi hranilne vloge in jih obrestuje po 4 1/4 %

Deležnikov je bilo koncem leta 1915 1924 s 15.615 deleži,
ki reprezentujejo jamstvene glavnice za 6,089.850 kron.

!! Ako še niste, pošljite naročnino !!

Dobro „IKO“ ure

vsak občuduje in zaželi, kajti ona je

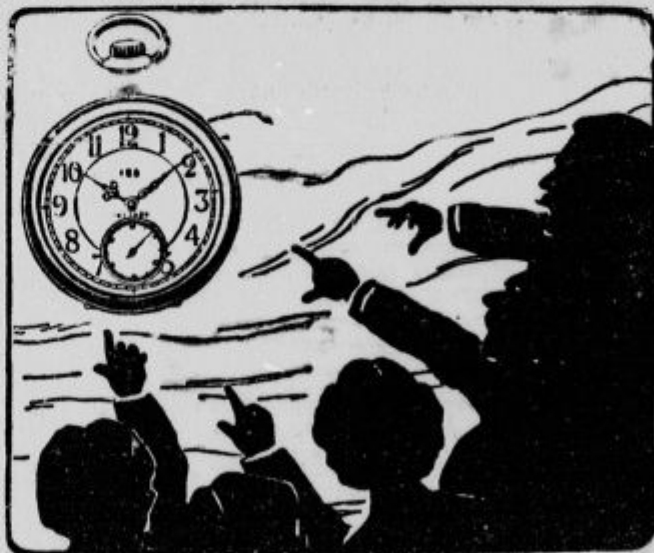
mojsfrsko delo urarske umetnosti!

Razpošilja se po povzetju Neugajajoče zamenjam!

Kovinske ure po K 22— 26— 32— 40— 60.—
Srebrne ure po K 48— 54— 60— 70— 90— 100.—
Kovinske verižice . . po K 2— 3— 4— 6— 10—
Usnjate verižice . . . po K 1'60 2'80 4'80

! Zlatnina in srebrnina v bogati izbiri !

Velika izbira ur, verižic, prstanov, lepotic, daril itd. v velikem
krasnem ceniku, katerega zahtevajte zastonj in poštne prosto.

Lastna znamka „IKO“ svetovnoznana

Svetovna razpošiljalnica

Lastna protokolirana tovarna ur v Švici

H. SUTTNER samo v LJUBLJANI št. 1.

Nobene podružnice,

Svetovnoznana radi razpošiljanja dobrih ur.

Nobene podružnice.

**Dobri brivski in
jasestrižni aparati**

1. a britev iz
srebro-jekla K
350, 4, 5 var-
nostni brivski
aparati, poniki.
K 3, 5, 20, "Per-
fekt" s 6 rezili
h 16; 20; dvorez,
res. rezila tuca!
K 5, 6.
Lalase-
strižni.
K 11, 12.
Zamena dovolj e-
a ali denar nazaj. Po-
šilja po povzetju ali
predplačilu c. in kr.
dvorni založ. **JAN
KONRAD**, izvoz-
ne tvrdka, Brück
št. 1751, Češko. 112

8 vinarjev

(za 1 dopis.) Vas
stane glavni ce-
nik, ki se dopo-
ljuje na zahtevo
brezplačno.

Prva tovarna ur

Jan Konrad
z. in kr. dvor. zal. Brück 1554 (Češko.)

Nikel ali jekl. ure na sidro
K 9, 7, 8. Vojno-spomin.
nikln ali jekl. ure K 11, 12, 13;
armadne radij. ure iz niklja
ali jekla K 12. Masiv. srebrne
Boskopi remont. ure a sidr.
K 19, 20. Budilke, stenske
ure v veliki izbiri po nizkih
cenah. 3 letno pismono jam-
stvo. - Pošilja po povzetju.
Zam. dovolj ali denar nazaj.

Čevljarske pomočnike**sprejme v delo****Vojna čevljarna v Ljubljani.**

Plača po dogovoru in sedanjim razmeram
primerna. Ponudbe naj se pošljejo na Zavod
za pospeševanje obrti v Ljubljani, Dunajska
cesta št. 22, kjer naj se čevljariji, ki žele
stopiti v službo, v svrhu dogovora osebno
zglasijo od 9. ure dopoldne do 2. ure po-
poldne. 3245

Kranjska deželna podružnica

n. a. čeželne življenjske in rentne nezgodne in
jamstvene zavarovalnice

v Ljubljani, Marije Terezije cesta 12/II

sprejema zavarovanje na doživetje in
smrt, združeno tud. z vojnim riziko, otro-
ških dot. rentna in ljudska nezgodna in
jamstvena zavarovanja.

Javen zavod. Absolutna varnost. Nizke premije.

Najugodnejši pogoji za vojno zavarovanje

Zavod temelji na vzajemnosti. - Prospekti zastoj
in poštne preste. Sposobni zastopniki se spreje-
majo pod najugodnejšimi pogoji. 1831

100 litrov zdrave domače pijače

osvežujoče, dobre in zelo gusode si lah-
ko vsak sam priredi z malimi stroški.
V zalogi so snovi za: ananas, jabolčnik,
grenadine, malinevec, poprova meta,
muškatelec, pomerančnik, dišeča per-
la, višnjavec. Skaziti se ne more. Ta
domača pijača se lahko pije polni hladna
in tudi vroča namesto ruma ali
ganja. Snovi za natn. navodilom stanejo

K 12. Iran. po povzetju. **JAN GROLICH** drožerija pri
angelu, BRNO 641 Morava.

500 kron v zlatu

če ne odstrani kremo Grollich z zra-
ven spadalnim prašnim piškom
vse solne poge, maringe, solne
opekline, ogree, obrazno rdečico
ito. in ne ohrani kožo mladostne
sveže in nežno. Cena K 6'65 s po-
štino vred. Sporočje stanejo K 17-
e porcij K 32-50. Vse brez kahil

podajnik strokov. Naslov za naročila

JAN GROLICH, drožerija pri angelu, Brno 641, Morava.

Dijamanti za rezanje stekla

za steklarje in domačo rabo.

Dijamante za steklarje morem dobaviti
sedaj le
št. 4 po K 11-70. in št. 5, po K 16-
je dovoz prekinjen in se mora surovo blago
dobiti le težko in po visokih cenah.
Povzete 83 vinar. več. Za resno in so-
ludno blago tacei **JAN GROLICH**, dro-
žerija pri angelu, BRNO 641 Morava.

Framydol je sredstvo za pomikanje
las, ki rdečo, svetlo in
sive lase in brade za trajno temno pobarva.
1 steklenica s poštno vred K 2-70.

Rydyol je rožnata voda
ki živo pordeči
blede lica. Lčinek je čudovit.
1 steklenica s poštno vred
K 2-45. Povzete 85 vinar. več.
Naslov za naročila:

JAN GROLICH, drožerija pri angelu, Brno 641, Morava.

Sijajno bodočnost

malu turške in nove srečke avstrijskega Hedege
križa vsled njihove vedno zvišujoče se denarne
vrednosti! Vsaka srečka zadene! Glavna dobika
zaprta čez

2107

1,000.000 kron!

Natanko prijazno s igralnim načrtom razpošilja brez-
plačno. S: ečkovno zastopstvo 12, Ljubljana.

Avtomatična past

za podgane K 6-20, za miši K 4-30,
love brez nadzorstva do 40 ži-
vati v eni noči, ne zapuste ni-
kake sledi in se same zopet
nasavijo. Past za ščurke "Rapid" vjame na ti-
soče ščurkov v eni noči, po K 5-90. Povsod naj-
boljši uspehi. Mnogo zahvalnic. Pošilja se po
povzetju ali proti predplačilu. Poština 80 v.
izvoz. tvrd. Tintner Duna, III. Neulingg. 26-L.

LJUDSKA POSOJILNICA**registrirana zadruga z neomejeno zavezo**

v Ljubljani, v lastnem domu Miklošičeva cesta št. 6, za frančiškansko cerkvijo
sprejema hranilne vloge vsak delavnik dopoldne od 8. do 1. ure in jih obrestuje po

**Vloge v „Ljudski posojilnici“ so po-
polnoma varno naložene, ker poso-
jilnica daje denar na varna posestva
na deželi in v mestih.**

brez odbitka rentnega davka, katerega pla-
čuje zavod sam za svoje vložnike, tako da
dobe le-ti od vsakih 100 kron čistih 4 krone
25 vinarjev na leto.

„Ljudska posojilnica“ sprejema vloge tudi
po pošti in daje za njih vplačilo na razpo-
lago poštne položnice. Sprejema tudi vloge
na tekoči račun ter daje svojim zadružnikom
posojila proti vknjižbi z amortizacijo ali brez
nje na osebni kredit proti poroštvu ali
zastavi vrednostnih papirjev. — Menjice se
eskomptujejo najbolje.

4 1/4 %

**Rezeruni zakladi znašajo okrog
en milijon kron. — Stanje kranjskih
vlog je bilo koncem leta 1916 okrog
26 milijonov kron.**

